

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

PLAN

ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

CHRZYPSKO WIELKIE

NA LATA

2008-2018

Aktualizacja, kwiecień 2011

Projekt jest finansowany z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich
na lata 2007-2013

Zleceniodawca:

Gmina Chrzypsko Wielkie
ul. Główna 15
64-412 Chrzypsko Wielkie
tel. (0 61) 29 51 011
fax (0 61) 29-51-011 w. 13
e-mail: urząd@chrzypsko.pl
<http://www.chrzypsko.pl>

Wykonawca:

Business Mobility International Spółka z o.o.
ul. Lutosławskiego 18
76-200 Słupsk
tel. (0 59) 841 49-60
fax (0 59) 8 456 303
e-mail: office@bm-intl.2com.pl
<http://www.bmintl.com>

Biuro regionalne:

Business Mobility International Spółka z o.o.
ul. Stefana Batorego 79A/41
60 – 687 Poznań
tel./fax. (61) 64-22-845
e-mail: office@bm-intl.2com.pl

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	4
1. METODOLOGIA.....	5
2. RAPORT O STANIE.....	7
2.1. MIEJSCOWOŚĆ CHRZYPSKO WIELKIE.....	7
2.2. SYNTETYCZNA CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI.....	8
2.2.1. <i>Położenie .....</i>	8
2.2.2. <i>Miejscowość w statystyce.....</i>	9
2.2.3. <i>Struktura użytkowania gruntów w Chrzypsku Wielkim.....</i>	9
2.2.4. <i>Struktura wieku .....</i>	11
2.2.5. <i>Gospodarka .....</i>	13
2.2.6. <i>Rolnictwo .....</i>	15
2.2.7. <i>Bezrobocie.....</i>	16
2.2.8. <i>Oświata .....</i>	18
2.2.9. <i>Ochrona zdrowia.....</i>	19
2.2.10. <i>Kultura .....</i>	19
2.2.11. <i>Sport i wypoczynek.....</i>	20
2.2.12. <i>Infrastruktura techniczna i komunikacyjna .....</i>	20
2.2.12.1. <i>Transport i komunikacja .....</i>	20
2.2.12.2. <i>Telekomunikacja .....</i>	20
2.2.12.3. <i>Zaopatrzenie w ciepło .....</i>	21
2.2.12.4. <i>Zaopatrzenie w gaz.....</i>	21
2.2.12.5. <i>Zaopatrzenie w wodę.....</i>	21
2.2.12.6. <i>Kanalizacja.....</i>	21
2.2.13. <i>Gospodarka odpadami.....</i>	22
2.2.14. <i>Zasoby przyrodnicze, środowiskowe i stan środowiska.....</i>	22
2.2.15. <i>Obiekty zabytkowe w miejscowości .....</i>	23
2.2.16. <i>Zarys historyczny.....</i>	25
3. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI CHRZYPSKO WIELKIE27	
4. OCENA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ MIEJSCOWOŚCI CHRZYPSKO WIELKIE	28
5. ANALIZA SWOT	30
6. MISJA	34
7. ANKIETY POGLĄDOWE	36
8. DIAGNOZA STANU	40
9. PRIORYTETY ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO.....	42
10. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA (INWESTYCJE)	43
10.1. GOSPODARKA.....	44
10.2. INFRASTRUKTURA.....	45
10.3. SPOŁECZNOŚĆ.....	46
11. WYBRANY WARIANT ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI CHRZYPSKO WIELKIE	47
11.1. KOMENTARZ DO WYBRANEGO WARIANTU	47
12. CELE STRATEGICZNE I CELE NIEZBĘDNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁANIA	49
13. WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY	51
14. OPIS ZADANIA PRIORYTETOWEGO	53
14.1. OBSZAR O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKAJANIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW.....	53
14.2. OPIS WYBRANEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA PRIORYTETOWEGO	55
15. ZBIORCZE ZESTAWIENIE KOSZTÓW ZADANIA PRIORYTETOWEGO	56
16. HARMONOGRAM RZECZOWO-FINANSOWY ZADANIA PRIORYTETOWEGO	57
17. WDRAŻANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI CHRZYPSKO WIELKIE	58
18. MONITOROWANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI CHRZYPSKO WIELKIE	59
19. PUBLIC RELATIONS PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI CHRZYPSKO WIELKIE	60
20. WYKAZ TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW.....	61

WSTĘP

Podstawą rozwoju miejscowości Chrzypsko Wielkie jest dokument pn. „Plan Odnowy Miejscowości Chrzypsko Wielkie”, który określa misję, cele i kierunki działania wraz z zadaniami inwestycyjnymi na lata 2011 - 2018. Dokument ten poddany ocenie mieszkańców, a następnie uchwalony przez Zebranie Wiejskie zawiera również wariant rozwoju.

Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem o charakterze planowania strategicznego. Obowiązek opracowania planu wynika z wielu istniejących programów służących wspieraniu obszarów wiejskich i społeczności wiejskiej, takich jak Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 i Regionalne Programy Operacyjne, opartych na środkach Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej. Dotyczy to przede wszystkim inwestycji mających poprawić komfort życia lokalnym społecznościom.

Zapisy „Planu Odnowy Miejscowości Chrzypsko Wielkie” są spójne z Narodową Strategią Spójności na lata 2007-2013, Strategią Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa na lata 2007-2013, Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020 oraz Strategią Zrównoważonego Rozwoju Gminy Chrzypsko Wielkie. Cele i działania zaproponowane w omawianym opracowaniu nawiązują do dokumentów strategicznych wyższego rzędu.

W dalszej części opracowania przedstawiono analizę SWOT, wybrano misję, cele i kierunki działania oraz Wieloletni Plan Inwestycyjny dla miejscowości Chrzypsko Wielkie.

Dodatkowym czynnikiem mającym wpływ na ostateczny kształt dokumentu jest „Raport o Stanie Miejscowości Chrzypsko Wielkie” zawierający podstawowe informacje o miejscowości na tle gminy. Raport został opracowany wg wcześniej przygotowanego schematu przy udziale pracowników Urzędu Gminy Chrzypsko Wielkie i mieszkańców miejscowości Chrzypsko Wielkie.

1. METODOLOGIA

„Plan Odnowy Miejscowości Chrzypsko Wielkie” opracowano przyjmując za podstawę wyniki debat strategicznych organizowanych metodą aktywnego planowania strategicznego.

Przeprowadzono dwie debaty z udziałem liderów lokalnych, reprezentujących mieszkańców miejscowości Chrzypsko Wielkie, Wójta, Sołtysa i pracowników Urzędu Gminy Chrzypsko Wielkie.

Pierwsza sesja strategiczna odbyła się w dniu 19 maja 2008 roku, a jej zadaniem było zidentyfikowanie celów i kierunków działania w poszczególnych przyjętych teoretycznie obszarach życia społeczno – gospodarczego oraz wyznaczenie wariantu rozwoju miejscowości.

Natomiast druga debata strategiczna, na której mieszkańcy zgłaszali inwestycje niezbędne do realizacji na terenie swojej miejscowości oraz dokonywali ich hierarchizacji poprzez dyskusję i anonimowe głosowanie pod kątem ich niezbędności dla podniesienia poziomu życia mieszkańców Chrzypska Wielkiego odbyła się w dniu 28 lutego 2011 roku. Wynik głosowania miał bezpośredni wpływ na hierarchizację celów i kierunków (inwestycji) w poszczególnych obszarach rozwoju społeczno – gospodarczego.

Na podstawie wypracowanej podczas debat **analizy SWOT**, która przedstawia **silne strony** (wewnętrzne) miejscowości, **słabe strony** (wewnętrzne), **szanse** (zewnętrzne) i **zagrożenia** (zewnętrzne) odpowiedziano na pytanie:

Co należy zrobić, albo jakie podjąć działania lub spowodować efekty tych działań, żeby zlikwidować słabe strony miejscowości i zniwelować zagrożenia?

Na podstawie tak postawionego pytania przygotowano kilkanaście celów opierając się na wcześniej wybranych w wyniku dyskusji słabych stronach i zagrożeniach.

Podobnie pracowano przy budowaniu celów określonych na podstawie mocnych stron i szans. Kolejnym krokiem procesu konsultacji społecznej była hierarchizacja celów w poszczególnych obszarach życia społeczno - gospodarczego. Przyjęto, że winny zostać wyróżnione trzy cele pierwszorzędne, bez których miejscowość nie może się rozwijać oraz, o ile było to możliwe, trzy cele drugorzędne, które przyspieszają rozwój danego obszaru społeczno-gospodarczego.

W ten sposób wynikiem konsultacji po debatach startegicznych było wypracowanie kilkunastu celów w trzech obszarach: Infrastruktura, Społeczność, Gospodarka oraz określenie wybranego wariantu rozwoju.

2. RAPORT O STANIE¹

2.1. Miejscowość Chrzypsko Wielkie

Miejscowość Chrzypsko Wielkie to wieś położona na Pojezierzu Poznańskim, w mikroregionie Pojezierza Międzychodzko - Pniewskiego w gminie Chrzypsko Wielkie, na terenie województwa wielkopolskiego i powiatu międzychodzkiego.

Nazwa miejscowości, która wywodzi się od chrzepów, czyli grzbietów wzgórz, ulegała licznym zmianom na przestrzeni wieków – począwszy od łacińskiej *Krzipsko*, poprzez *Maior Chrzipsko*, *Chrzibsko*, *Chrzypsko Maius* aż po *Magna Chrzypsko*.

Pierwsza wzmianka historyczna dotycząca Chrzypaska Wielkiego pochodzi z 1393 r. Uważa się, że parafia zlokalizowana w Chrzypsku Wielkim jest jedną z najstarszych w regionie. Jej powstanie przypisuje się prawdopodobnie na II połowę XII wieku. W okresie wojen krzyżackich w Chrzypsku Wielkim rozwijało się rusznikarstwo, które wykorzystywało bardzo dobrą koniunkturę na sprzęt wojenny. Ponadto swoje warsztaty zakładali tu również inni rzemieślnicy, jak na przykład kowale czy też kołodzieje. To między innymi w wyniku ich pracy miejscowość stała się zasobną osadą, i mimo że leżała na uboczu traktu handlowego, to jednak chętnie była odwiedzana przez kupców, którzy wymieniali tu żelazo, sukno i inne artykuły w zamian za zboże i mięso.

W wyniku rozbiorów Chrzypsko Wielkie znalazło się pod panowaniem pruskim. Niewola ta zakończyła się w pierwszych dniach 1919 roku, dzięki zwycięskiemu Powstaniu Wielkopolskiemu. Druga wojna światowa przyniosła tym ziemiom okupację hitlerowską. W styczniu 1945 r. ofensywa wojsk radzieckich i oddziałów Wojska Polskiego wyzwoliła Chrzypsko Wielkie.

Obecnie miejscowość Chrzypsko Wielkie jest stosunkowo nowoczesną wsią, opartą na rolnictwie, turystyce, drobnym przemyśle, usługach i handlu, na terenie której działają placówki użyteczności publicznej m.in. Zespół Szkół, przedszkole, poczta, Posterunek Policji, Urząd Gminy, Komunalny Zakład Budżetowy, Przychodnia Lekarska, Gminna Biblioteka Publiczna i Ochotnicza Straż Pożarna.

Dzięki atrakcyjnemu położeniu nad Jeziorem Chrzypskim, bajecznemu krajobrazowi i bogactwu przyrodniczemu miejscowości oraz jej okolic, miejscowość stanowi doskonałą bazę turystyczną dla mieszkańców całej Wielkopolski.

---

¹ Opracowano na podstawie informacji uzyskanych w Urzędzie Gminy Chrzypsko Wielkie, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Chrzypsko Wielkie oraz informacji zawartych na stronie internetowej www.chrzypsko.pl

2.2. Syntetyczna charakterystyka miejscowości

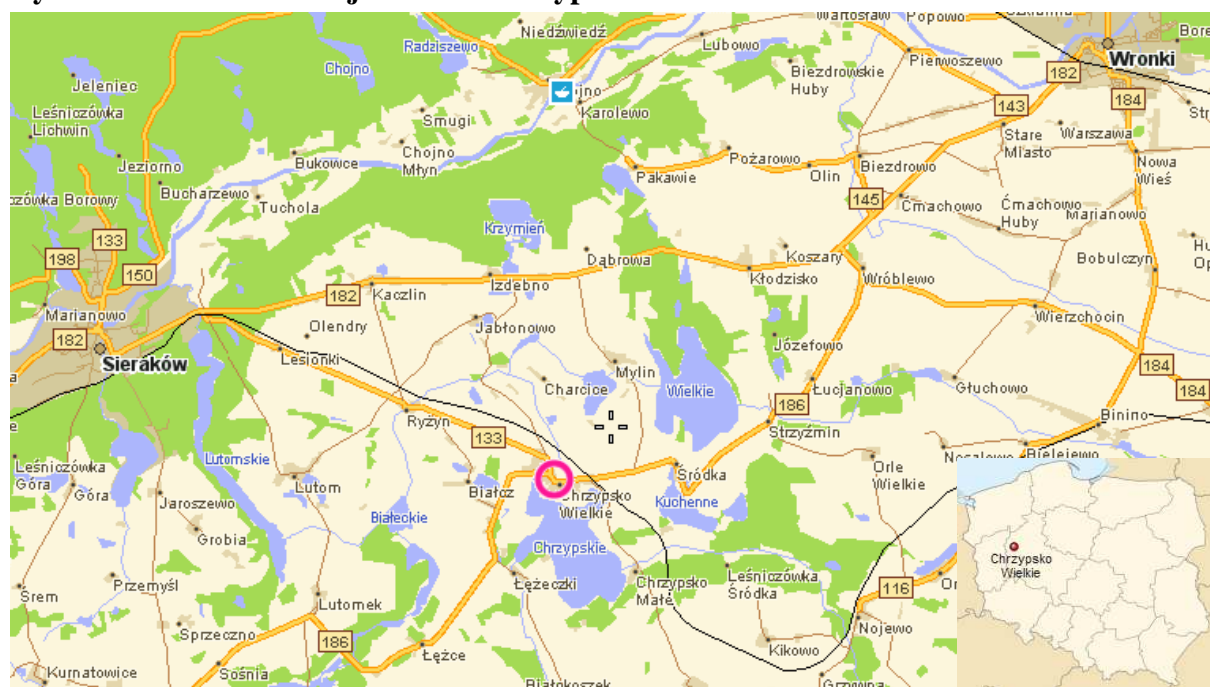
2.2.1. Położenie

Miejscowość Chrzypsko Wielkie administracyjnie należy do województwa wielkopolskiego, powiatu międzychodzkiego i gminy Chrzypsko Wielkie.

Natomiast pod względem fizyczno – geograficznej regionalizacji Polski, miejscowość położona jest na Niziu Środkowo – Europejskim, w podprovincji Pojezierza Południowobałtyckiego, pradoliny Toruńsko – Ebeswaldzkiej mezoregionu Pojezierza Wielkopolskiego. Miejscowość leży także w obrębie szczególnego rejonu geograficznego nazywanego Pojezierzem Międzychodzko – Sierakowskim. Pojezierze to obejmuje północno – zachodni skrawek Pojezierza Poznańskiego i północną część Bruzdy Zbąszyńskiej.

Chrzypsko Wielkie położone jest w odległości ok. 27 km od miasta powiatowego Międzychód oraz 65 km od Stolicy Wielkopolski – Poznania. Granica polsko – niemiecka i przejście graniczne we Frankfurcie nad Odrą położone jest w odległości ok. 180 km od Chrzypsko Wielkiego, a przejście graniczne w Kostrzynie nad Odrą ok. 110 km. Natomiast wjazd na autostradę A2 znajduje się w odległości ok. 30 km.

Rysunek 1 Położenie miejscowości Chrzypsko Wielkie

Źródła: www.szukacz.pl

2.2.2. Miejscowość w statystyce

Tabela 1 Miejscowość w statystyce – stan na 31.12.2010 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	WARTOŚCI
Powierzchnia w ha	919,658
Stan ludności ogółem, w tym:	958
kobiety	504
mężczyźni	454
Urodzenia żywe ogółem	19
Zgony ogółem	7
Przyrost naturalny	+12
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	202
Ludność w wieku produkcyjnym Kobiety (18-59 lat) / Mężczyźni (18-64)	650 K 326 / M 324
Ludność w wieku poprodukcyjnym Kobiety (60 lat i więcej) / Mężczyźni (65 lat i więcej)	106 K 69 / M 37

Źródło: Urząd Gminy Chrzypsko Wielkie

2.2.3. Struktura użytkowania gruntów w Chrzypsku Wielkim

Powierzchnia miejscowości Chrzypsko Wielkie wynosi 919,658 ha. Znaczną część ogólnej powierzchni miejscowości stanowią grunty orne, które występują na **439,109** ha (47,74%) powierzchni Chrzypska Wielkiego oraz grunty znajdujące się pod wodami stojącymi (jezioro Chrzypskie), które zajmują natomiast powierzchnię 305,56 ha, co stanowi 33,22% całkowitej powierzchni miejscowości.

Tabela 2 Struktura gruntów według klas bonitacyjnych w miejscowości Chrzypsko Wielkie – stan na 31.12.2010 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	MIEJSCOWOŚĆ (powierzchnia w ha)
Powierzchnia miejscowości ogółem, w tym:	919,658
Użytki rolne ogółem, w tym:	
Grunty orne, w tym:	439,109
Grunty klasy I	-
Grunty klasy II	9,1402
Grunty klasy III a	85,4246
Grunty klasy III b	31,2476

WYSZCZEGÓLNIENIE	MIEJSCOWOŚĆ (powierzchnia w ha)
Grunty klasy IV a	150,8168
Grunty klasy IV b	16,7510
Grunty klasy V	120,9716
Grunty klasy VI	24,7572
Grunty klasy VI z	-
Sady	6,2666
Łąki	39,8312
Pastwiska	11,5474
Lasy i grunty leśne	3,675
Grunty zadrzewione i zakrzewione	18,5818
Grunty pod wodami stojącymi	305,56
Grunty pod wodami płynącymi	297,3758
Grunty pod rowami	1,2293
Użytki kopalne	-
Tereny komunikacyjne - drogi	26,6016
Tereny komunikacyjne - tereny kolejowe i inne	12,4007
Tereny mieszkaniowe, przemysłowe i inne zabudowane	42,0695
Tereny niezabudowane	2,5791
Tereny zielone i rekreacyjne	-
Tereny różne	-
Nieużytki	8,3802

Źródło: Urząd Gminy Chrzypsko Wielkie

W obszarze miejscowości Chrzypsko Wielkie gleby dobrej i średniej przydatności rolniczej (III i IV klasy bonitacji) stanowią 64,71% powierzchni gruntów ornych. Gleby należące do klas najsłabszych tj. V i VI klas bonitacji zajmują 33,19% powierzchni gruntów ornych. Natomiast gleb o najwyższej przydatności rolniczej tj. I i II klasy bonitacyjnej na terenie miejscowości znajduje się zaledwie 2,08%.

2.2.4. Struktura wieku

Miejscowość Chrzypsko Wielkie zamieszkiwana jest przez **958** mieszkańców (stan na koniec grudnia 2010 r.), co stanowi 29,13% ogólnej liczby mieszkańców całej gminy. Procentowy udział ludności na terenie gminy Chrzypsko Wielkie i miejscowości Chrzypsko Wielkie przedstawiają następujące tabele:

Tabela 3 Struktura procentowa ludności gminy Chrzypsko Wielkie i miejscowości Chrzypsko Wielkie wg wieku - stan na koniec 2010 r.

	Gmina Chrzypsko Wielkie	Miejscowość Chrzypsko Wielkie
przedziały wieku w latach	% ogółu populacji	% ogółu populacji
do 19	27,0	26,3
20-29	18,0	19,2
30-39	14,0	13,8
40-49	12,0	12,0
50-59	13,6	15,6
60-64	5,6	6,0
powyżej 65	9,8	7,1
razem	100,0%	100,0%

Źródło: Urząd Gminy Chrzypsko Wielkie

Największa różnica w strukturze wieku wśród mieszkańców Chrzypaska Wielkiego i gminy Chrzypsko Wielkie występuje w przedziale wieku powyżej 65 lat, wynosząc o 2,7% mniej populacji w tym wieku w miejscowości niż w gminie. W pozostałych przedziałach wiekowych różnica w strukturze procentowej populacji zamieszkującej teren miejscowości w stosunku do obszaru całej gminy wynosi od -0,7% do + 2,0%.

Tabela 4 Struktura ekonomiczna ludności zamieszkującej obszar gminy Chrzypsko Wielkie i miejscowości Chrzypsko Wielkie - stan na koniec 2010 r.

Grupy funkcjonalne	Gmina Chrzypsko Wielkie	Miejscowość Chrzypsko Wielkie
	% ogółu populacji	% ogółu populacji
wiek przedprodukcyjny	25,0	21,0
wiek produkcyjny	61,0	68,0
wiek poprodukcyjny	14,0	11,0

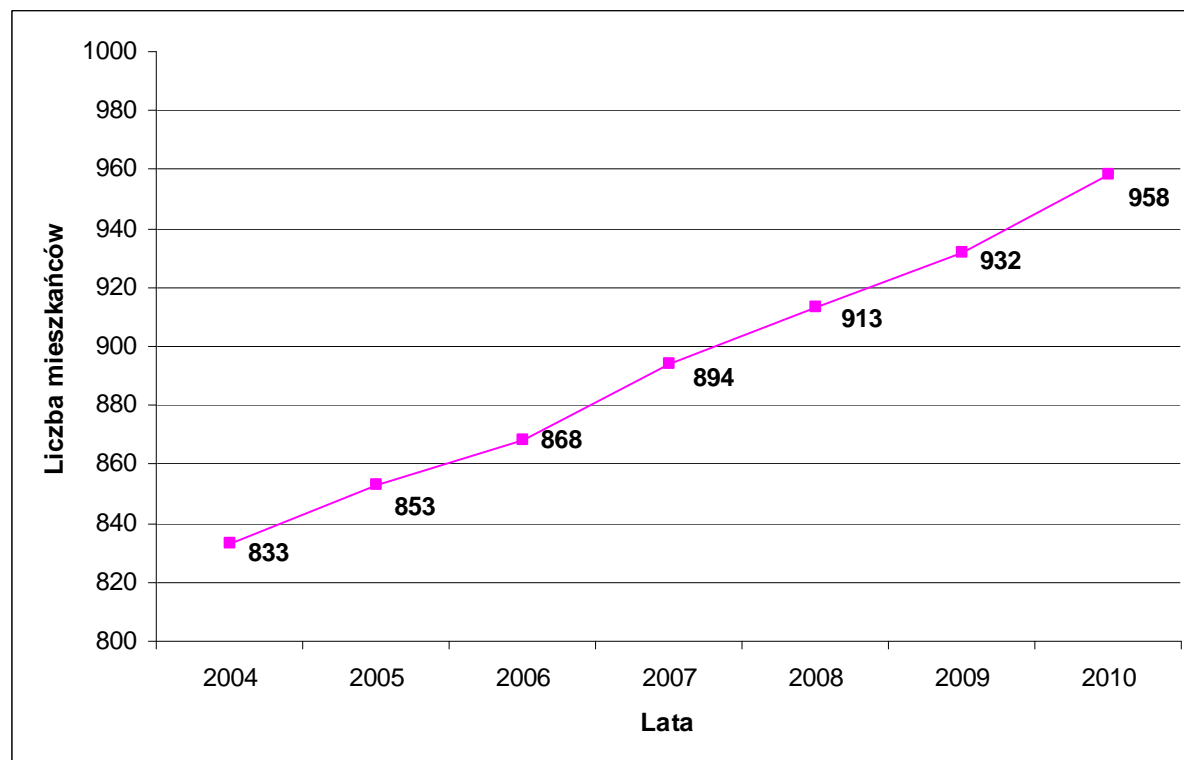
Źródło: Urząd Gminy Chrzypsko Wielkie

Analizując strukturę ekonomiczną ludności zamieszkującej teren miejscowości i gminy Chrzypsko Wielkie zaobserwować można, że miejscowość Chrzypsko Wielkie na koniec 2010 roku charakteryzowała się wyższym (o 7,0%) wskaźnikiem ludności w wieku produkcyjnym w stosunku do ludności zamieszkującej gminę Chrzypsko Wielkie. Wskaźniki ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz poprodukcyjnym w miejscowości Chrzypsko Wielkie w stosunku do gminy były niższe, o 4,0% w przypadku ludności w wieku przedprodukcyjnym i o 3,0% odnośnie wieku poprodukcyjnego.

Biorąc pod uwagę liczebność ludności w latach 2004 – 2010 zaobserwować można stopniowe zwiększanie się liczby ludności w poszczególnych latach. Trend ten wynika m.in. z wewnętrznej migracji ludności z pozostałych miejscowości znajdujących się na terenie gminy spowodowany chęcią przeniesienia się do większej i bardziej zurbanizowanej miejscowości.

Zjawisko to potwierdza poniższy wykres obrazujący liczebność miejscowości na przestrzeni 2004 – 2010 roku.

Wykres 1 Liczebność ludności miejscowości Chrzypsko Wielkie w latach 2006 – 2010

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji uzyskanych w Urzędzie Gminy Chrzypsko Wielkie

2.2.5. Gospodarka

Strukturę prowadzonej działalności gospodarczej na terenie miejscowości Chrzypsko Wielkie przedstawia tabela nr 5.

Tabela 5 Struktura prowadzonej działalności gospodarczej – stan na 31.12.2010 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	WARTOŚCI
Placówki handlowe i gastronomiczne	16
Produkcja wyrobów przemysłowych	1
Produkcja wyrobów spożywczych	-
Budownictwo	4
Usługi transportowe	2
Zakłady produkcyjno - usługowe	43
OGÓLEM:	66

Źródło: Urząd Gminy Chrzypsko Wielkie

Chrzypsko Wielkie, jako największa miejscowość oraz główny ośrodek gminny, skupia większość podmiotów gospodarczych znajdujących się na terenie gminy Chrzypsko Wielkie. Podmioty gospodarcze prowadzące działalność gospodarczą na terenie miejscowości Chrzypsko Wielkie lub będące na jej terenie zarejestrowane należą przede wszystkim do branż produkcyjno – usługowych, handlowych oraz budowlanych.

Tabela 6 Szczegółowy wykaz przedsiębiorców w Chrzypsku Wielkim

Lp.	Nazwa przedsiębiorcy	Rodzaj prowadzonej działalności
1.	Wylegała Marcin – M Marconi - ul. Leśna 3	usługi elektryczno-budowlane
2.	Salon Fryzjerski „ANA” Helak Anna , ul Jeziorna	usługi
3.	Usługi instalacyjne Jacek Kukucki, ul. Leśna	usługi
4.	Gastronomia handel kosmetyka Korpik Daria, Główna	usługi
5.	Karolina Gendera, ul. Leśna	usługi
6.	Doczekała Sławomir, ul Osiedlowa	usługi budowlane
7.	PPHU Marud Kamyszek Mariusz	usługi ogólnobudowlane, sprzedaż
8.	Fryzjerstwo damskie Kowal Izabela, ul Główna	fryzjerstwo
9.	Handel Hurt – Detal Import – Export Kamyszek Marzena, Jeziorna	handel
10.	Alexgrom Aleksandra- Wylegała Janusz-Leśna 3	usługi elektryczne
11.	Mechanika pojazdowa Fabiś Sebastian, ul. Kolejowa	sprzedaż

Lp.	Nazwa przedsiębiorcy	Rodzaj prowadzonej działalności
12.	Gendera Tomasz, ul. Leśna	Działalność finansowa
13.	Usługi krawieckie Kachel Ewa, ul. Główna	usługi
14.	Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe Tomax Kachel Tomasz, ul. Główna	usługi
15.	Z.P.H.U Górczyński Ryszard – Leśna 26	produkcja płotów, usługi ślusarskie
16.	Lutomski Marcin – Polna 4	usługowo-produkcyjna
17.	PHU „FAXX” Faust Halina, ul. Sierakowska	Handel usługi
18.	Śmiglak Kazimiera – Jeziorna 1	sprzedaż kwiatów
19.	Artykuły Spożywczo – Przemysłowe Gendera Irena, ul. Leśna	handel
20.	Żubik Leszek Malarstwo- Tapeciarstwo – Osiedlowa 30	usługi malarskie
21.	Ziółek Jarosław – Wiśniowa	sprzedaż art. do prod. rolnej
22.	Krawiectwo damskie- Jadwiga Rybarczyk – Główna 17	usługi krawieckie
23.	Elektromechanika, instalatorstwo elektryczne- Juszczak Wiesław-Szkolna 12	usługi
24.	Zakład instalacji Sanitarnych Wodno Kanalizacyjnych, CO – Matysiak Benedykt- Szkolna 2	usługi
25.	Instalbud – Prędko Michał – Wiśniowa 3	usługi
26.	Elektromechanika, instalatorstwo i pomiary elektryczne, instalacje odgromowe Prędko Jerzy, ul. Wiśniowa	usługi
27.	Ruch – Bud Nowak Grażyna, ul. Kolejowa	handel
28.	Kwiaty, art. przem. i spożywcze – Słyk Krystyna – Rolna 8	handel
29.	Zakład rzemieślniczy MURARSTWO – Obal Piotr – Sierakowska 27	usługi budowlane
30.	PHPU „WIMAX” Wiertel Maciej – Główna 4B/5	handel obwoźny, reklama
31.	Publiczny Transport Ciężarowy i Handel – Twardosz Roman – Główna 6	transport ciężarowy, handel obwoźny
32.	Zakład Stolarski Kucz Tomasz – Główna 29	produkcja, usługi
33.	Gabinet weterynaryjny – Cegielka Bogdan – Szkolna 3	usługi
34.	Hurtownia Ogrodnicza – Bogdan Królik – Rolna 13	handel, usługi
35.	Mamot Stanisław – Wiśniowa 5	skup i sprzedaż produktów rolnych i żywcia
36.	Usługi kowalskie – Byczyński Stanisław – Główna 33	usługi
37.	Usługi ślusarskie – Ratajczak Marek – Osiedlowa 11	usługi
38.	Usługi Transportowe Gastronomia Handel – Korpik Tomasz – Główna 12	handel, mała gastronomia, usługi transportowe
39.	Usługi budowlane – projektowanie, kosztorysowanie, nadzory – Bartkowiak Krzysztof – Leśna 1	usługi budowlane
40.	Firma „AGEDEX” Wylegała Bogumiła – Główna 10	handel
41.	Biuro Rachunkowe – Matysik Halina – Osiedlowa 7	usługi
42.	ZeF MEDIA– Faust Zbigniew – Sierakowska 8	handel
43.	„Anusia” – Satucka Lidia – Główna 12	handel
44.	„Sylwek” Sklep Spożywczo – Przemysłowy - Jeziorna	handel
45.	Sklep wielobranżowy – Juszczak Zdzisław , ul. Szkolna	handel
46.	Gabinet Stomatologiczny – Ewa Gallus Hipś – Jeziorna 11	usługi stomatologiczne
47.	Adamkiewicz Agnieszka – praktyka lekarska na wezwanie	usługi medyczne

Lp.	Nazwa przedsiębiorcy	Rodzaj prowadzonej działalności
48.	„BALIAN” Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowe Handlowe – Sebastian Górniak - Sierakowska	produkcja, handel, usługi
49.	Firma Handlowo Usługowa „OKNOMONT” Stańko Piotr - Szkolna	usługi budowlane
50.	Ubezpieczenia – Drobnik Maria - Osiedlowa	agent ubezpieczeniowy
51.	Derecki Jan – Osiedlowa 3	agent ubezpieczeniowy
52.	Ośrodek Pielęgniarsko Położniczy Piechowiak Barbara – Jeziorna 11	usługi pielęgniarskie
53.	Ośrodek pielęgniarsko – położniczy „ELBA” Olszowska Emilia, ul. Jeziorna	usługi pielęgniarskie
54.	Produkcja – Usługi – Handel – Dolata Tadeusz – Główna 10	produkcja i usługi związane z maszynami
55.	Dziubała Ireneusz – Główna 53	skup żywca
56.	„KLIMEKS” – Klimek Tomasz	usługi transportowe
57.	Handel gastronomia Maria Pertek – Jeziorna 4, Główna 44	handel, mała gastronomia
58.	Miliński Rafał - Szkolna	usługi informatyczne
59.	Dobrogowski Arkadiusz ul. Rolna	usługi pogrzebowe
60.	Przedsiębiorstwo wielobranżowe Pretor Urbański Piotr – Sierakowska	usługi, handel
61.	P.H.U. „BENEX” Banaszek Dawid – Szkolna 24	handel cebulami kwiatowymi
62.	Strzeszak Alicja – Główna 1	usługi kosmetyczne
63.	P.H.U. – Ślusarstwo Bartkowiak Rafał – Sierakowska 19	usługi ślusarskie
64.	Szpera Alina – Główna 10	handel
65.	Sklep wielobranżowy Juszczyk Dorota – ul. Szkolna	handel

Źródło: Urząd Gminy Chrzypsko Wielkie

2.2.6. Rolnictwo

Produkcja rolnicza na terenie miejscowości Chrzypsko Wielkie opiera się na indywidualnych wielokierunkowych gospodarstwach rolnych. Średnia wielkość gospodarstwa w Chrzypsku Wielkim wynosi ok. 7,48 ha ziemi, w wyniku czego duża część gospodarstw utrzymuje się z sektora pozarolniczego.

Większość gruntów rolnych występujących w obszarze wsi stanowią gleby stosunkowo dobrej przydatności rolniczej, na których uprawia się głównie zboża i kukurydzę. Ponadto na terenie miejscowości Chrzypsko Wielkie znajduje się duże gospodarstwo specjalizujące się w produkcji cebul kwiatowych.

W przypadku produkcji zwierzęcej miejscowość Chrzypsko Wielkie, jak i prawie cała gmina, charakteryzuje się licznymi gospodarstwami zajmującymi się hodowlą trzody chlewnej, tworząc swego rodzaju „świńskie zagłębienie”.

Tabela 7 Struktura gospodarstw rolnych– stan na 31.12.2010 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	
Liczba gospodarstw rolnych, w tym o areale:	67
1-2 ha	23
2-5 ha	12
5-10 ha	11
10-20 ha	16
20-50 ha	5
50 i więcej ha	-
Powierzchnia gospodarstw (w ha) ogółem, w tym:	501,7571
1-2 ha	33,3094
2-5 ha	33,9854
5-10 ha	74,3398
10-20 ha	214,6082
20-50 ha	145,5143
50 i więcej ha	-
Średnia wielkość gospodarstwa	7,4889

Źródło: Urząd Gminy Chrzypsko Wielkie

2.2.7. Bezrobocie²

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Międzychodzie z terenu gminy Chrzypsko Wielkie zarejestrowanych bezrobotnych na dzień 31.12.2008 r. było **64** osoby, w tym **43** kobiety. Prawo do zasiłku posiadało **10** osób, w tym **3** kobiety.

Natomiast na koniec 2009 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Międzychodzie z terenu gminy Chrzypsko Wielkie zarejestrowanych bezrobotnych było **111** osób, w tym **58** kobiet. Prawo do zasiłku posiadało **25** osób, w tym **10** kobiet.

Rok 2010 przyniósł spadek liczby osób bezrobotnych z terenu gminy Chrzypsko Wielkie, i tak wg danych na dzień 31 grudnia liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła **93** osoby, w tym **54** kobiety. Prawo do zasiłku posiadało **15** osób, w tym **4** kobiety.

² Opracowano na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Międzychodzie.

Struktura bezrobotnych w miejscowości Chrzypsko Wielkie

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na terenie miejscowości Chrzypsko Wielkie wg stanu na dzień 31.12.2008 roku wyniosła ogółem **64** osoby, w tym **43** kobiety. Prawo do zasiłku posiadało **10** osób, w tym **3** kobiety.

Natomiast liczba zarejestrowanych bezrobotnych na terenie miejscowości wg danych na koniec roku 2009 wyniosła ogółem **111** osób, w tym **58** kobiet. Prawo do zasiłku posiadało **25** osób, w tym **10** kobiet.

Według stanu na koniec grudnia 2010 roku w miejscowości Chrzypsko Wielkie zarejestrowane były **93** osoby, w tym **54** kobiety. Prawo do zasiłku posiadało **15** osób, w tym **4** k kobiety.

Tabela 8 Bezrobotni według wykształcenia w gminie Chrzypsko Wielkie i miejscowości Chrzypsko Wielkie

Wyszczególnienie		Wyższe	Policealne i średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjalne i poniżej
Gmina Chrzypsko Wielkie	ogółem	3	16	10	20	15
	kobiet	2	11	9	10	11
Miejscowość Chrzypsko Wielkie	ogółem	1	6	0	3	2
	kobiet	1	4	0	1	1
STAN NA 21.12.2009 r.						
Gmina Chrzypsko Wielkie	ogółem	5	20	17	31	38
	kobiet	4	15	14	10	15
Miejscowość Chrzypsko Wielkie	ogółem	2	11	9	6	5
	kobiet	1	8	8	1	3
STAN NA 21.12.2010 r.						
Gmina Chrzypsko Wielkie	ogółem	12	20	3	23	35
	kobiet	6	13	3	14	18
Miejscowość Chrzypsko Wielkie	ogółem	6	4	2	1	7
	kobiet	3	3	2	0	4

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Międzychodzie

Analizując strukturę bezrobotnych według poziomu wykształcenia w latach 2008-2010 zaobserwować można, że zarówno w miejscowości Chrzypsko Wielkie, jak i w całej gminie Chrzypsko Wielkie najwięcej bezrobotnych odnotowano w grupie osób z niskimi

kwalifikacjami zawodowymi i nie posiadających wykształcenia. Dużą grupę osób bezrobotnych stanowiły również osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym.

Natomiast najmniej bezrobotnych odnośnie poziomu wykształcenia zaobserwowano wśród osób z wykształceniem wyższym.

W Polsce w ostatnim okresie obserwowane jest zjawisko wzrostu bezrobocia wskutek trwającego kryzysu, które jest również zauważalne w województwie wielkopolskim, powiecie międzychodzkiem oraz w gminie Chrzypsko Wielkie. Kształtowanie się stopy bezrobocia³ w powiecie międzychodzkiem, województwie wielkopolskim oraz w kraju w latach 2008-2010 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9 Stopa bezrobocia w %

Stan na:	31.12.2008 r.	31.12.2009 r.	31.12.2010 r.
powiat międzychodzki	5,6	9,8	8,9
woj. wielkopolskie	6,4	9,1	9,2
POLSKA	9,5	11,9	12,3

Źródło: <http://www.psz.praca.gov.pl/>

2.2.8. Oświata

Na terenie miejscowości Chrzypsko Wielkie znajduje się Zespół Szkół, w którym prowadzone są zacięcia edukacyjne na poziomie podstawowym i gimnazjalnym. Zespół Szkół liczy 17 oddziałów (12 – Szkoła Podstawowa i 5 – Gimnazjum). Ogółem naukę pobiera 337 uczniów. W stosunku do roku szkolnego 2008/2009 liczba uczniów w roku szkolnym 2009/2010 zmniejszyła się o 15 uczniów. W roku szkolnym 2009/2010 w Zespole Szkół i przedszkolu pracowało 43 nauczycieli oraz 20 pracowników administracji i obsługi.

W Zespole Szkół w Chrzypsku Wielkim znajduje się 15 sal lekcyjnych, 1 pracownia komputerowa, 1 pracownia językowa, 2 sale gimnastyczne, biblioteka szkolna, oraz boisko sportowe.

Ponadto w szkole prowadzone są następujące zajęcia pozalekcyjne: sportowe (tenis stołowy, siatkówka, piłka nożna i mini hokej), informatyczne, przedmiotowe, artystyczne, turystyczno – krajoznawcze i inne.

³ Stopa bezrobocia - w stosunku do powiatu, regionu i Polski liczona metodą: procentowy udział bezrobotnych w liczbie cywilnej ludności aktywnych zawodowo, szacowany na koniec każdego – badanego okresu.

2.2.9. Ochrona zdrowia

W miejscowości Chrzypsko Wielkie znajduje się niepubliczna Przychodnia Lekarska „SIMED”, w której prowadzone są praktyki lekarskie w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, tj.: lekarza rodzinnego, pediatry i lekarza chorób wewnętrznych. W przychodni prowadzone są badania laboratoryjne i EKG. Ponadto w Chrzypsku Wielkim prowadzona jest niepubliczna opieka pielęgniarska „ELBA”.

Pomoc doraźną w nagłych wypadkach dla mieszkańców całej gminy zapewnia Pogotowie Ratunkowe w Międzychodzie oraz Pogotowie Ratunkowe w Sierakowie.

W przypadku opieki szpitalnej pacjenci mają prawo wyboru szpitala. Najczęściej mieszkańcy korzystają ze szpitala w Międzychodzie, jak również w Szamotułach i Sierakowie.

W przypadku zaopatrzenia w środki farmaceutyczne mieszkańcy korzystają z aptek i punktów aptecznych zlokalizowanych w Chrzypsku Wielkim, Międzychodzie, Szamotułach i Sierakowie.

2.2.10. Kultura

Na terenie miejscowości Chrzypsko Wielkie brak jest placówki typowo kulturalnej, takiej jak Dom Kultury. Funkcję tą częściowo spełnia Gminna Biblioteka Publiczna, która oprócz dbania o księgozbiór świadczy również bezpłatne usługi informacyjne dotyczące miejscowości i regionu np. o wydarzeniach kulturalnych sąsiednich gmin poprzez "Kalendarz imprez kulturalnych w Wielkopolsce" lub rozwieszanie plakatów. Biblioteka organizuje również spotkania z pisarzami, wystawy i imprezy kulturalne.

Gminna Biblioteka Publiczna posiada stosunkowo duże zaplecze do organizacji np. zebrań wiejskich i imprez okolicznościowych składające się z dużej sali, zaplecza kuchennego i sanitarnego. W sali tej organizowane są również zebrania Ochotniczej Straży Pożarnej oraz Koła Emerytów i Rencistów.

Na terenie miejscowości działają następujące grupy przedsięwzięć kulturalnych: Rodzinny Zespół Sygnalistów Państwa Wylegałów oraz grupa taneczna w Zespole Szkół.

Do stałych cyklicznych imprez organizowanych na terenie Chrzypaska Wielkiego należą letnie imprezy plenerowe, takie jak: Dni Wędzonej Sielawy, Tulipany Witają, Dożynki Gminne czy Pożegnanie Lata.

2.2.11. Sport i wypoczynek

Ogólnodostępna infrastruktura sportowa w Chrzypsku Wielkim jest stosunkowo dobrze rozwinięta. Zarówno młodzież szkolna, jak i dorośli mają możliwość korzystania z hali sportowej i otwartych obiektów sportowych zlokalizowanych m. in. przy Zespole Szkół.

Zamiłowania sportowe na terenie Chrzypaska Wielkiego można również rozwijać dzięki działalności w gminnej lidze piłki nożnej i na turniejach oldbojów.

Możliwości wypoczynku dla mieszkańców miejscowości oraz przyjezdnych turystów zapewnia przede wszystkim jezioro Chrzypskie, na którym można uprawiać sporty wodne czy wędkarstwo. Ponadto przez miejscowość przebiegają liczne szlaki rowerowe i piesze.

Infrastrukturę sprzyjającą wypoczynkowi i możliwości korzystania z miejscowych atrakcji zapewnia baza noclegowa i gastronomiczna (głównie sezonowa). Na terenie miejscowości znajdują się m.in. trzy gospodarstwa agroturystyczne, dwa pola namiotowe oraz położony w centrum miejscowości Ośrodek Domków Campingowych.

2.2.12. Infrastruktura techniczna i komunikacyjna

2.2.12.1. Transport i komunikacja

Ruch komunikacyjny na terenie miejscowości odbywa się głównie w oparciu o drogi wojewódzkie nr 186 relacji Kwilcz - Chrzypsko Wielkie - Dobrojewo i nr 133 relacji Chrzypsko Wielkie – Sieraków oraz sieć dróg powiatowych i gminnych.

Przez teren miejscowości przebiega aktualnie nieczynna linia kolejowa relacji Międzychód – Szamotuły.

Komunikacja autobusowa z miejscowością Chrzypsko Wielkie obsługiwana jest głównie przez PKS Gorzów Wielkopolski. Mieszkańcy mają do wyboru kilkanaście kursów autobusowych w ciągu dnia. Główne kierunki komunikacji autobusowej prowadzą do Międzychodzia, Sierakowa, Szamotuł, Pniew i Poznania.

2.2.12.2. Telekomunikacja

Na terenie Chrzypaska Wielkiego znajduje się centrala telefoniczna Telekomunikacji Polskiej S. A., do której podłączeni są mieszkańcy Chrzypaska Wielkiego. Operator zapewnia również dostęp do Internetu za pomocą usługi Neostrada.

Na terenie miejscowości można uzyskać połączenie za pomocą bezprzewodowej telefonii komórkowej sieci PLUS GSM, ERA GSM i ORANGE. Jednakże najlepszy zasięg posiadają operatorzy sieci ERA GSM i PLUS GSM, w związku z faktem występowania na terenie Chrzypiska Wielkiego masztów przesyłowych.

2.2.12.3. Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie miejscowości jedynym sposobem zaopatrywania w ciepło są kotłownie indywidualne opalane głównie węglem i drewnem, jednakże sporadycznie wykorzystywane są inne nośniki energii, m.in. olej opałowy.

Ponadto na kilku budynkach mieszkalnych zamontowane zostały kolektory słoneczne, wykorzystywane w szczególności do podgrzewania wody użytkowej.

2.2.12.4. Zaopatrzenie w gaz

Na terenie miejscowości brak jest infrastruktury gazowej, natomiast mieszkańcy korzystają z gazu butlowego propan – butan, dzięki dobrze rozbudowanej sieci dystrybucyjnej.

2.2.12.5. Zaopatrzenie w wodę

Długość sieci wodociągowej (bez przyłączy):	18,6 km
Liczba przyłączy prowadzących do budynków:	187 szt.
Liczba ujęć wody:	3 szt.
Liczba stacji uzdatniania wody:	1 szt. (po modernizacji)

2.2.12.6. Kanalizacja

Długość sieci kanalizacyjnej:	9,4 km
Liczba przyłączy prowadzących do budynków:	1159 szt.
Długość przyłączy prowadzących do budynków:	1,7 km
Liczba podłączonych gospodarstw:	145 szt.

Nieczystości płynne z terenu miejscowości przesyłane są infrastrukturą kanalizacyjną do biologiczno – mechanicznej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w Chrzypsku Wielkim, charakteryzującej się max wydajnością 200 m³/d i średnią mocą przerobową 120 m³/d.

2.2.13. Gospodarka odpadami

Odpady komunalne z terenu miejscowości Chrzypsko Wielkie wywożone są na międzygminne składowisko odpadów komunalnych w miejscowości Mnichy (gmina Międzychód).

Na terenie samej miejscowości Chrzypsko Wielkie selektywna zbiórka odpadów prowadzona jest w oparciu o ustawione ogólnodostępne pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów na opakowania szklane i typu „PET” oraz na makulaturę i tekturę (liczba pojemników 15 szt.).

2.2.14. Zasoby przyrodnicze, środowiskowe i stan środowiska

Gmina Chrzypsko Wielkie w całości leży w obrębie Sierakowskiego Parku Krajobrazowego, utworzonego w 1991 roku. Park został utworzony dla ochrony krajobrazu polodowcowego o rzeźbie terenu urozmaiconej wzgórzami morenowymi, jeziorami i dolinami rzek. Park cechuje się różnorodnością świata roślin i zwierząt. Z rzadkich roślin rosnących na terenie Parku należy wymienić lilię złotogłów. W lasach żyją zaś dziki, jelenie, sarny, daniele. Natomiast jeziora sprzyjają gniazdowaniu ptactwa wodnego. Na terenie Parku można spotkać bociana czarnego, gągoła krzykliwego, czapłę siwą, żurawia, łabędzie czy kanię czarną.

Walory przyrodnicze Ziemi Chrzypskiej przyczyniły się również do objęcia całej gminy tzw. obszarem specjalnej ochrony ptaków „NATURA 2000” pod nazwą „Puszcza Notecka” (od 17 października 2007 r.).

Najbardziej widocznym walorem miejscowości są obszary wód powierzchniowych, które zajmują ponad 33% powierzchni miejscowości, są to: jezioro Chrzypskie, rzeka Oszczenica i stawy hodowlane.

Jezioro Chrzypskie ma kształt lekko wydłużony, w części północnej znajdują się trzy zatoki. Dno zbiornika jest zróżnicowane, z licznymi głęboczkami i trzema wyniesieniami w postaci wysp o łącznej powierzchni 2,2 ha. Linia brzegowa jest średnio rozwinięta. Teren otaczający jezioro jest pagórkowaty, zajmują go pola uprawne i łąki. Roślinność wynurzona porastająca ponad 50% linii brzegowej to głównie trzcina pospolita, pałka i sitowie, natomiast roślinność zanurzona tworzy podwodne łąki porastające około 30% powierzchni dna. Jezioro zasilane jest przez rzekę Oszczenicę, Potok Białkowski i dwa rowy, z których jeden prowadzi wodę okresowo. Głównym źródłem zanieczyszczeń wód jeziora są spływy zanieczyszczeń z pól położonych w zlewni bezpośredniej, w większości przylegających bezpośrednio do

jeziora oraz dopływy zanieczyszczeń z wodami cieków do niego wpływających. Potencjalnym źródłem zanieczyszczeń są ścieki z nieskanalizowanych wsi o charakterze rolniczym z rozwijającą się rekreacją.

2.2.15. Obiekty zabytkowe w miejscowości

Na terenie Chrzypiska Wielkiego znajdują się następujące obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Poznaniu:

- późnogotycki kościół p.w. Św. Wojciecha,
- pałac z początku XX w. o cechach neoklasycystycznych.

Ponadto w ewidencji zabytków wpisane są następujące obiekty:

- brama cmentarna, ul. Rolna, mur., pocz. XX w.,
- zespół dworca kolejowego: dworzec, mur.-szach., 1907-1908 r., budynek gospodarczy, mur., pocz. XX w., dom pracowników kolei, mur., ok. 1910 r.,
- szkoła, obecnie przedszkole, mur., ok. 1900 r.,
- dom nr 8, mur., l. 20-te XX w.,
- dom nr 35, mur., pocz. XX w.,
- dom nr 52, mur., ok. 1920 r.,
- dom nr 4, mur., ok. 1910 r.,
- dom nr 7, mur., pocz. XX w.,
- dom nr 23, mur., l. 20-te XX w.,
- dom nr 85, mur., ok. XIX w.,
- zagroda nr 9,
- dom, mur., 4 ćw. XIX w.,
- budynek gospodarczy, mur., 4 ćw. XIX w.,
- dom nr 9, mur.-szach., pocz. XIX w.,
- dom nr 16, mur., ok. 1910 r.

Jedynym zabytkiem architektury sakralnej w Chrzypsku Wielkim jest późnogotycki kościół parafialny p.w. Św. Wojciecha wzniesiony w latach 1600-1609. Jest on jedynym z ostatnich kościołów Wielkopolski, który został zbudowany w stylu gotyckim.

Zabytek w stanie prawie niezmienionym przetrwał do naszych czasów. Nie jest to jednak najstarszy kościół, jaki istniał we wsi. Pierwszy kościół założony został zapewne przez rodzinę Chrzypskich już w XV wieku. Pierwsza udokumentowana wzmianka dotycząca tego kościoła pochodzi z 1470 roku. Był to z pewnością kościół drewniany, który w ciągu XVI wieku albo bardzo podupadł, albo też został zniszczony w wyniku pożaru, albowiem już na początku XVII wieku ówczesni dziedzice Chrzypska Wojciech i Stanisław Chrzypscy wzniesli w jego miejsce nowy, murowany kościół z palonej cegły. U schyłku XVIII wieku kościół popadł w znaczną ruinę i odbudowano go dopiero dzięki staraniom ówczesnego plebana Telesfora Kwileckiego. Jeszcze w połowie XVIII w kościele znajdowały się nagrobki rodziny Chrzypskich, które jednak zostały z niego prawdopodobnie w czasie remontu w roku 1785 wyrzucone. Obecny kościół jest budynkiem późnogotyckim, posiada jedną nawę, z trójbocznie zamkniętym prezbiterium, z zakrystią i kruchtą przebudowaną od strony północnej. Strop kościoła jest drewniany. W głównym ołtarzu złożonym z części pochodzących z XVII i XVIII wieku mieści się obraz Św. Wojciech, patrona kościoła, namalowany w roku 1863, a odnowiony w 2001. Dwa boczne ołtarze złożone są z części wykonanych na przełomie XVII i XVIII wieku. W prawym ołtarzu stoi barokowa figurka Św. Józefa z Dzieciątkiem Jezus a w lewym jedna z najcenniejszych rzeźb gotyckich w Wielkopolsce – figurka Matki Boskiej z Dzieciątkiem, tzw. "Matka Boska na lwie", pochodząca z około 1360 roku. Baldachim nowej ambony jest ozdobiony figurkami świętych i aniołków z pierwszej połowy XVIII wieku. Na ścianach wiszą zabytkowe obrazy: "Matka Boska adorująca Dzieciątko Jezus" oraz "Św. Wojciech i Św. Stanisław" – obraz, który prawdopodobnie kiedyś znajdował się w głównym ołtarzu – pochodzący z XVII wieku. Nad wejściem do kruchtury znajdują się dwie tablice pamiątkowe poświęcone Franciszkowi i Teresie Kwileckim. Ich powstanie datuje się na koniec XVIII wieku.

Kolejnym zabytkiem zasługującym na szczególną uwagę jest powstały na początku XX wieku pałac o cechach neoklasycystycznych. Zbudowano go dla Wilhelma Kothe. Od lat 30-tych do 1952 r. roku pałac należał do rodziny Dobrowolskich. W 1976 roku przeszedł on gruntowny remont, który zmienił jego dawny wygląd. Zmieniony został układ wnętrza, dobudowano nowy parterowy pawilon. Bezpośrednio z pałacem sąsiadują również gruntownie przebudowane budynki dawnego folwarku, w których obecnie znajdują się pomieszczenia będące w użytkowaniu Gminnej Spółdzielni Chrzypsko.

Ciekawą budowlą ze względu na swoją historię i architekturę jest również znajdująca się na terenie Chrzypska stacja kolejowa, która powstała w latach 1907 – 1908. Budynek przetrwał w pierwotnej, nieziennej formie. Jego fundamenty i ściany wymurowane zostały

z cegły ceramicznej. Wnętrze zostało całkowicie otynkowane, z zewnątrz jedynie częściowo. Wewnątrz, na parterze znajdowały się magazyny, kasa i paczownia, natomiast na piętrze usytuowane było mieszkanie zawiadowcy stacji. Niewątpliwie na jej niekorzyść przemawia brak zabytkowego wyposażenia. Ogólny stan stacji można określić jako niezadowolający

2.2.16. Zarys historyczny

Najwcześniejsza znana nam wzmianka mówiąca o Chrzypsku datowana jest na 1393 r. Józef Nowacki w „Dziejach archidiecezji poznańskiej” podaje, że parafia w Chrzypsku Wielkim jest jedną z najstarszych w regionie. Określił jej powstanie na drugą połowę XII w. W wieku XIV parafia ta obejmowała 18 wsi.

Nazwa Chrzypsko pochodzi od chrzepów, czyli grzbietów wzgórz. Nazwa wsi ulegała kilkakrotnie zmianie: 1393 Krzipsko, 1401 Maior Chrzypsko, 1419 Chrzijsko, 1448 Chrzypsko Maius, 1476 Magna Chrzypsko. Duża wioska, jaką niewątpliwie jest Chrzypsko Wielkie, zamieszkała była już od bardzo dawna. Świadczy o tym znalezienie w jej okolicy śladów osadnictwa pochodzących z czasów kultury łużyckiej. Jako osada Chrzypsko znane było już w XIII wieku. Już wtedy mieszkańcy stawiali zbrojny opór najeżdżającym ich ziemie zagonom krzyżackim, które często zapuszczały się w te rejony łupiąc dobytek oraz uprowadzając w niewolę miejscową ludność. W tamtym okresie Chrzypsko rozwijało się będąc ciągle w cieniu osławionego Sierakowa, stanowiącego główny ośrodek oporu przeciw najazdom krzyżackim. W Chrzypsku rozwijało się rusznikarstwo, które wykorzystywało bardzo dobrą koniunkturę na sprzęt wojenny. Oprócz rusznikarzy swoje warsztaty zakładali tu również inni rzemieślnicy, jak na przykład kowale czy też kołodzieje. To między innymi w wyniku ich pracy Chrzypsko stało się już wkrótce zasobną osadą, i mimo że leżało na uboczu traktatu handlowego to jednak chętniej było odwiedzane przez kupców, którzy wymieniali tu żelazo, sukno i inne artykuły w zamian za zboże i mięso handlowe. Większego znaczenia nabrało Chrzypsko około 1590 roku, kiedy to Sieraków stał się własnością Piotra Opalińskiego. Bardzo szybko osada rozrosła się pod każdym względem, stając się dużą i dość zamożną wsią. W wyniku rozbiorów państwa polskiego Chrzypsko Wielkie znalazło się pod panowaniem pruskim. Niewola ta zakończyła się dopiero w pierwszych dniach 1919 roku, dzięki zwycięskiemu Powstaniu Wielkopolskiemu. Wtedy to znaczna część Wielkopolski, w tym także Chrzypsko Wielkie, została oswobodzona spod ponad wiekowej pruskiej katorgi. Druga wojna światowa przyniosła okupację hitlerowską. W styczniu 1945 roku, po

pięciu latach niedoli zwycięska ofensywa wojsk radzieckich i towarzyszących im oddziałów
Wojska Polskiego wyzwoliła Chrzypsko Wielkie i jego okolice.

3. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI CHRZYPSKO WIELKIE

W celach znajdujących się w niniejszym dokumencie zawarte są kierunki działania, które stanowią naturalny obszar realizacji Planu Odnowy Miejscowości Chrzypsko Wielkie.

Plan ten określa szczególne obszary, które stanowią wyodrębnione elementy przestrzeni miejscowości, są to obszary:

- **rozwoju gospodarstw agroturystycznych i usług turystycznych,**
- **rozwoju produkcji zdrowej żywności,**
- **rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości,**
- **aktywizacji społecznej i gospodarczej,**
- **infrastruktury rekreacyjno – wypoczynkowej,**
- **infrastruktury oświatowej i sportowej,**
- **infrastruktury społeczno-publicznej,**
- **infrastruktury drogowej i okołodrogowej,**
- **bezpieczeństwa i porządku publicznego,**
- **rozwoju edukacyjnego mieszkańców,**

Powyższe obszary zapisane w celach pierwszorzędnych i drugorzędnych traktuje się jako obszary rozwoju społeczno-gospodarczego miejscowości Chrzypsko Wielkie na lata 2008 - 2018.

Wymienione obszary zidentyfikowane na podstawie celów i kierunków działania stanowią o podziale przestrzeni społeczno – gospodarczej miejscowości, w której będą realizowane poszczególne przedsięwzięcia zamieszczone w Planie Odnowy Miejscowości Chrzypsko Wielkie. Dotyczy to inwestycji finansowanych w oparciu o montaż finansowy środków z budżetu gminy i funduszy strukturalnych, jak i realizowanych tylko w oparciu o środki własne i w montażu z partnerem prywatnym w ramach ppp.

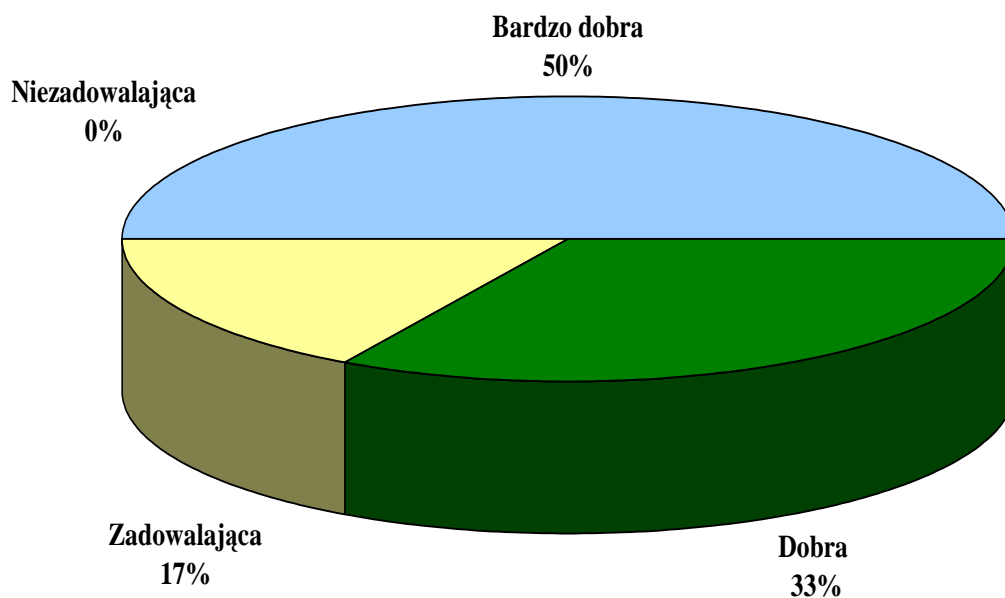
4. OCENA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ MIEJSCOWOŚCI CHRZYPSKO WIELKIE

Respondenci debaty strategicznej na podstawie przeprowadzonej ankiety dokonali oceny sytuacji społeczno – gospodarczej miejscowości Chrzypsko Wielkie pod kątem jakości i komfortu życia w tej miejscowości w porównaniu z innymi miejscowościami znajdującymi się na terenie gminy Chrzypsko Wielkie.

Kategoria ocen:

- A - bardzo dobra**
- B - dobra**
- C - zadowalająca**
- D - niezadowalająca**

Wyniki w procentach oddanych głosów na poszczególne kategorie ocen:

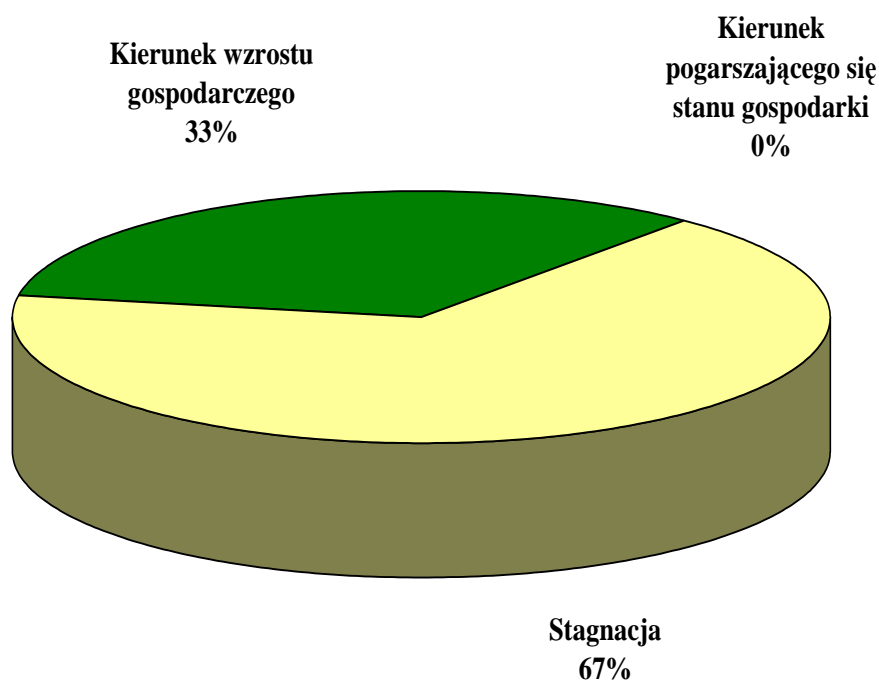

Uczestnicy debaty strategicznej określili również ogólny trend rozwoju gospodarczego miejscowości w następujących kategoriach:

Kategoria ocen:

- A - kierunek wzrostu gospodarczego**
- B - stagnacja**
- C - kierunek pogarszającego się stanu gospodarki**

Wyniki w procentach oddanych głosów na poszczególne kategorie ocen przedstawiają się następująco:

5. ANALIZA SWOT

Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu).

Jest ona efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron miejscowości oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed miejscowością. SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- „**mocnych stron**” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony miejscowości i które należy wykorzystać sprzyjając będą jej rozwojowi (utrzymać je jako mocne, i na których należy oprzeć jej przyszły rozwój);
- „**słabych stron**” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony miejscowości i które nie wyeliminowane utrudniają będą jej rozwój (ich oddziaływanie należy minimalizować);
- „**szans**” - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności wiejskiej, ale które mogą być traktowane jako szanse, i przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi miejscowości;
- „**zagrożeń**” - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności wiejskiej, ale które mogą stanowić zagrożenie dla jej rozwoju (należy unikać ich negatywnego oddziaływania na rozwój miejscowości).

Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów życia społeczno-gospodarczego miejscowości.

Poniższy zbiór informacji o mocnych i słabych stronach miejscowości i stojących przed nią szansach i zagrożeniach jest uzgodnioną wypadkową wiedzy o stanie i potrzebach miejscowości ułożonych przekrojowo (w ramach poszczególnych obszarów życia społeczno - gospodarczego).

M O C N E   S T R O N Y

- Walory turystyczne i przyrodnicze Jeziora Chrzypskiego
- Walory krajobrazowe
- Zabytkowy kościół parafialny
- Infrastruktura techniczna
- Gminny Biblioteka Publiczna
- Środowiskowy Dom Samopomocy
- Zespół Szkół
- Okoliczne obszary leśne
- Brak przemysłu
- Tereny rekreacyjne
- Rolnictwo
- Przychodnia lekarska
- Położenie geograficzne
- Aktywność społeczności lokalnej
- Posterunek Policji
- Ochotnicza Straż Pożarna

S Ł A B E S T R O N Y

- Niedostateczna infrastruktura turystyczna i rekreacyjna
- Zły stan techniczny infrastruktury wodociągowej
- Brak miejsc pracy
- Niewystarczająca infrastruktura sportowa
- Brak placu zabaw dla dzieci
- Brak możliwości finansowania inwestycji w miejscowości przez gminę
- Estetyka części miejscowości
- Niedostateczny dostęp do Internetu
- Brak połączeń komunikacyjnych
- Zły stan infrastruktury drogowej i okołodrogowej
- Niedostateczne nakłady na ochronę środowiska, rozwój turystyki i promocję regionu

S Z A N S E

- Środki pozabudżetowe na rozwój miejscowości
- Rozwój infrastruktury rekreacyjnej i sportowej
- Bliskość Sierakowa i Poznania
- Rozwój turystyki i agroturystyki (Sierakowski Park Krajobrazowy, Puszcza Notecka)
- Wzrost zamożności społeczeństwa
- Bliskość ośrodków wypoczynkowych
- Rozwój ścieżek rowerowych
- Rozwój budownictwa jednorodzinnego
- Dalszy rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej na terenie miejscowości

Z A G R O Ź E N I A

- Ograniczone środki na rozwój miejscowości
- Dalsza emigracja młodych i wykształconych mieszkańców w poszukiwaniu pracy
- Wzrost patologii społecznych
- Rozwój rolnictwa intensywnego (fermy tuczarnie)
- Brak współpracy lokalnych środowisk
- Wzrost bezrobocia w skali makro
- Rozwój okolicznych miejscowości kosztem Chrzypka Wielkiego

6. MISJA

Misja jest wyrażeniem, które określa główny cel miejscowości, jej „sens życia”. Jest wyrazem dążeń i oczekiwań w stosunku do miejscowości, dla której została sformułowana.

Wypracowana misja rozwoju miejscowości poprzez wizję, pokazuje pozytywny obraz miejscowości Chrzypsko Wielkie na kolejne 7 lat.

Przeprowadzone analizy i wyartykułowane potrzeby mieszkańców, pozwalają na określenie głównych celów planu. Cele te będą wyznacznikiem kierunku wszystkich działań objętych planem.

Misja dla miejscowości Chrzypsko Wielkie jest opisem wizji miejscowości oraz jej głównego pola działań w przyszłości. Koncentruje się ona na istocie rzeczy, dostosowuje kierunki działań do długoterminowych celów, równocześnie pełni funkcje motywacyjne i promocyjne.

Misja wyraźnie określa charakter miejscowości i wskazuje jej atuty. Z misji bezpośrednio wynikają obszary, które powinny być rozwijane. Obszary rozwojowe Chrzypsko Wielkiego, które wypracowano wspólnie na debacie strategicznej wzajemnie się uzupełniają. Wiele zadań realizacyjnych wskazanych w obszarze "gospodarka" powiązanych będzie zarówno z obszarem "infrastruktura", jak i dotyczyć będzie samych mieszkańców. Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości będzie zarówno kreował nowe miejsca pracy, jak również będzie wpływał na inwestycje w dziedzinie infrastruktury, czy ochrony środowiska naturalnego. Zadania realizowane w obszarach związanych z kulturą, oświatą i sportem wpłyną na podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców oraz integracji kulturalnej z gminą i regionem.

W dalszej części planu przedstawiono obszary, cele i kierunki działania dla każdego z obszarów życia społeczno – gospodarczego (gospodarka, infrastruktura, społeczność).

Miejscowość Chrzypsko Wielkie

W obszarze gospodarczym w miejscowości Chrzypsko Wielkie w najbliższych latach będą się dokonywać procesy zbliżające mieszkańców wsi do standardów życia w podobnych miejscowościach w rozwiniętych gospodarczo regionach Unii Europejskiej.

- **rolnictwo** – restrukturyzacja rolnictwa w skali makro i procesy doprowadzające do specjalizacji istniejących gospodarstw oraz możliwa absorpcja dotacji Unii Europejskiej zapewni wzrost nowoczesności, opłacalności i konkurencyjności produkcji rolniczej miejscowych gospodarstw dążących do specjalizacji zarówno w produkcji roślinnej, jak i zwierzęcej. Poza tym coraz większe znaczenie dla rolnictwa będzie miał rozwój upraw proekologicznych. Pozostałe gospodarstwa rozwijać będą usługi pozarolnicze skierowane do mieszkańców całej gminy oraz do zwiększającej się liczby turystów przyjeżdżających do Chrzypska Wielkiego.
- **usługi** – rozwój usług bytowych dla ludności opierać się będzie na dobrze rozwiniętych mikroprzedsiębiorstwach (samozatrudnieniu). Usługi związane z obsługą nowoczesnej gospodarki rynkowej (usługi finansowe, rachunkowe, bankowe, ubezpieczeniowe itp.) służące rozwojowi małej i średniej przedsiębiorczości na terenie miejscowości oparte będą głównie o firmy zlokalizowane na terenie Chrzypska Wielkiego oraz Sierakowa.
- **działalność produkcyjna pozarolnicza** – rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego oraz rzemiosło produkcyjne oparte na spółdzielczości nowego typu oraz przedsiębiorstwa społeczne (preferowane formy zatrudnienia – dofinansowywane przez Rząd RP i fundusze strukturalne) są przyszłością mikroprzedsiębiorczości w Chrzypsku Wielkim.
- **turystyka** – funkcja o rosnącym znaczeniu w gospodarce Chrzypska Wielkiego – turystyka kwalifikowana (szlaki piesze, rowerowe, turystyka konna), weekendowa oraz agroturystyka oparta o walory Jeziora Chrzypskiego i Sierakowskiego Parku Krajobrazowego.

7. ANKIETY POGLĄDOWE

Uczestnicy debaty strategicznej w dniu 28.02.2011r. „na gorąco” formułowali przedsięwzięcia inwestycyjne, które ich zdaniem powinny zostać zrealizowane w najbliższym czasie. Uczestnicy debaty, oceniali je w skali ważności dla społeczności lokalnej i kolejności ich realizacji stosując punktację od 1 (mało ważne) do 10 pkt (najważniejsze dla Chrzypiska Wielkiego).

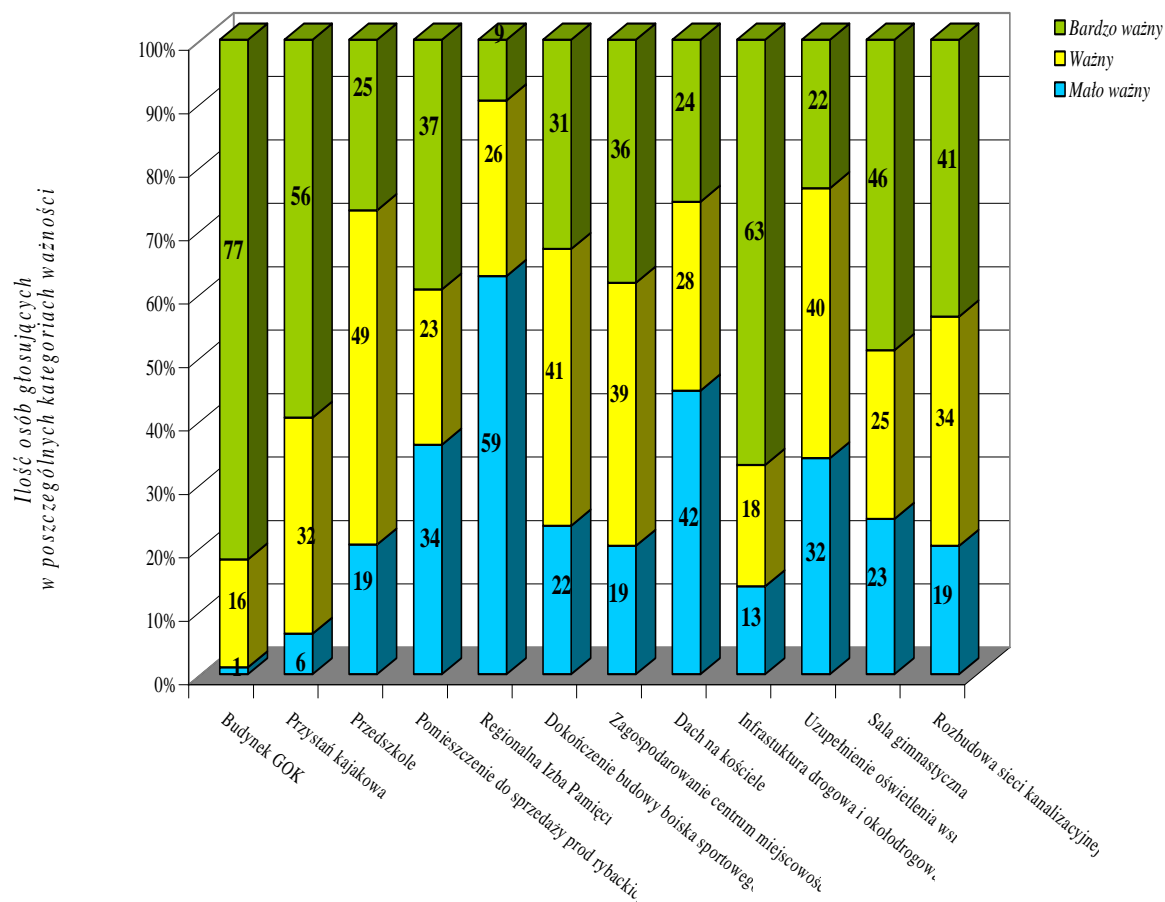
Tabela 10 Liczba głosów oddanych na najważniejsze przedsięwzięcia inwestycyjne zidentyfikowane przez uczestników debaty strategicznej

Przedsięwzięcia inwestycyjne	Mało ważne				Ważne					Bardzo ważne			
	1	2	3	Suma 1	4	5	6	7	Suma	8	9	10	Suma
Remont budynku Gminnego Ośrodka Kultury oraz remont chodników i parkingu wokół Ośrodka Kultury	1*	0	0	1	0	9	1	6	16	18	11	48	77
Budowa przystani kajakowej z punktem informacji turystycznej i wypożyczalnią sprzętu wodnego oraz łowiska dla wędkarzy, ścieżki rowerowej, drogi dojazdowej do kąpieliska. Zabezpieczenie i oznakowanie kąpieliska	5	0	1	6	5	12	8	7	32	14	4	38	56
Przebudowa i udrożnienie odwodnienia budynku przedszkola i terenu wokół przedszkola	8	4	7	19	5	33	7	4	49	9	4	12	25
Adaptacja pomieszczenia do sprzedaży produktów rybactwa	20	6	8	34	4	11	3	5	23	9	3	25	37
Utworzenie regionalnej izby pamięci związanej z tradycjami rybackimi	37	18	4	59	7	13	5	1	26	4	0	5	9
Dokończenie budowy boiska sportowego	16	2	4	22	13	12	10	6	41	11	3	17	31
Zagospodarowanie centrum miejscowości (rejon przystanku autobusowego)	9	2	8	19	7	20	10	2	39	14	4	18	36
Remont dachu na kościele	29	9	4	42	6	15	5	2	28	4	2	18	24
Budowa i przebudowa dróg osiedlowych i chodników	6	4	3	13	3	5	2	8	18	11	6	46	63
Uzupełnienie oświetlenia wsi	17	7	8	32	7	18	5	10	40	5	2	15	22
Budowa sali gimnastycznej	13	8	2	23	1	14	8	2	25	13	8	25	46
Rozbudowa sieci kanalizacyjnej	10	3	6	19	7	16	3	8	34	12	8	21	41

¹⁾ suma wartości z kategorii oceny „mało ważne”

*liczba osób oddających głos na określoną punktację (w tym przypadku 1 osoba dała 1 punkt na przedsięwzięcie „Remont budynku Gminnego Ośrodka Kultury oraz remont chodników i parkingu wokół Ośrodka Kultury”).

Wykres 2 Hierarchizacja planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych w miejscowości Chrzypsko Wielkie

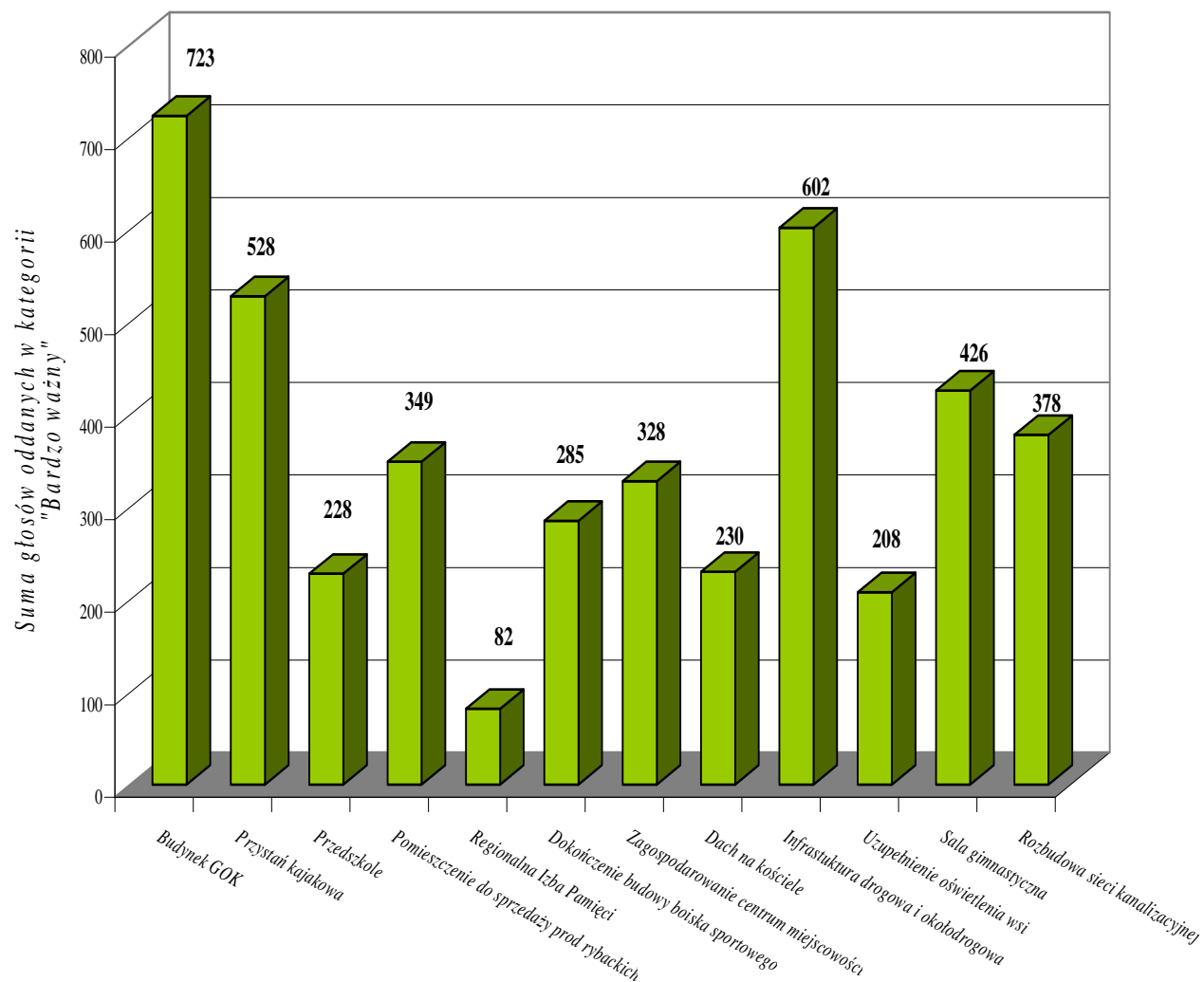
Hierarchizację planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych w miejscowości Chrzypsko Wielkie jako suma głosów oddanych w kategorii oceny „Bardzo ważne” przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11 Hierarchizacja planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych w miejscowości Chrzypsko Wielkie w kategorii oceny „Bardzo ważne”

Przedsięwzięcia inwestycyjne	Bardzo ważne			
	8	9	10	Suma
Remont budynku Gminnego Ośrodka Kultury oraz remont chodników i parkingu wokół Ośrodka Kultury	18	11	48	723
Budowa przystani kajakowej z punktem informacji turystycznej i wypożyczalnią sprzętu wodnego oraz łowiska dla wędkarzy, ścieżki rowerowej, drogi dojazdowej do kąpieliska. Zabezpieczenie i oznakowanie kąpieliska	14	4	38	528
Przebudowa i udrożnienie odwodnienia budynku przedszkola i terenu wokół przedszkola	9	4	12	228*
Adaptacja pomieszczenia do sprzedaży produktów rybactwa	9	3	25	349
Utworzenie regionalnej izby pamięci związanej z tradycjami rybackimi	4	0	5	82
Dokończenie budowy boiska sportowego	11	3	17	285
Zagospodarowanie centrum miejscowości (rejon przystanku autobusowego)	14	4	18	328
Remont dachu na kościele	4	2	18	230
Budowa i przebudowa dróg osiedlowych i chodników	11	6	46	602
Uzupełnienie oświetlenia wsi	5	2	15	208
Budowa sali gimnastycznej	13	8	25	426
Rozbudowa sieci kanalizacyjnej	12	8	21	378

* - suma iloczynów ilości punktów i liczby osób, np.: $8 \times 9 + 9 \times 4 + 10 \times 12 = 228$

Wykres 3 Hierarchizacja planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych w miejscowości Chrzypsko Wielkie w kategorii oceny „Bardzo ważne”

8. DIAGNOZA STANU

Diagnoza Stanu jest syntezą raportu o stanie miejscowości Chrzypsko Wielkie. W diagnozie wyszczególniono najważniejsze cechy poszczególnych obszarów przyjętych do oceny oraz określenia celów i kierunków działania.

Charakterystykę obszarów cechuje wyszczególnienie ich cech w odniesieniu do miejscowości jako całości, jej zróżnicowań wewnętrznych oraz pozycji w gminie.

Poszczególnym wnioskowi przyporządkowano znaki wartościujące znaczenie treści:

- (+) wartość pozytywna dla rozwoju miejscowości,
- (+/-) wartość o niewielkim znaczeniu na obecnym etapie rozwoju miejscowości,
- (-) wartość negatywna dla rozwoju społeczno – gospodarczego miejscowości Chrzypsko Wielkie.

Ocenę potencjału wewnętrznego dokonano metodą analizy SWOT, która jest bilansem słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń.

GOSPODARKA

- (+) miejsca pracy
- (+/-) produkcja żywności ekologicznej
- (+) usługi
- (+/-) przetwórstwo rolno-spożywcze
- (+) liczba podmiotów gospodarczych
- (+) wykształcenie się procesów rozwojowych w sektorze prywatnym
- (+) struktura użytków rolnych
- (+/-) struktura powierzchni gospodarstw rolnych
- (+) obszary turystyczne i rekreacyjne

SPOŁECZNOŚĆ

- (-) ubożenie społeczeństwa
- (+/-) więzi społeczne
- (+) wzrastająca aktywność społeczna
- (+/-) kultura masowa
- (+) oświata
- (-) bezrobocie
- (+) stowarzyszenia i organizacje pozarządowe

INFRASTRUKTURA

- (-) stan dróg i chodników
- (+) sieć wodociągowa
- (+) sieć kanalizacyjna
- (-) stopień zgazyfikowania miejscowości
- (+/-) infrastruktura sportowa
- (+/-) infrastruktura rekreacyjno – wypoczynkowa
- (+/-) infrastruktura okołobiznesowa
- (+) stan sieci telefonii stacjonarnej
- (+/-) dostęp do Internetu
- (+/-) baza turystyczna

9. PRIORYTETY ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO

Hierarchizacji celów dokonano w trzech obszarach rozwoju społeczno - gospodarczego.

Dla każdego z tych obszarów wyznaczono trzy cele pierwszorzędne, bez których Chrzypsko Wielkie nie ma możliwości dalszego rozwoju oraz jeżeli było to możliwe wskazano na trzy cele drugorzędne, które powinny znacznie przyspieszać rozwój w danym obszarze.

Na podstawie tak zhierarchizowanych celów, o których mowa w rozdziale 10. określono priorytety w poszczególnych obszarach rozwoju społeczno-gospodarczego i zapisano je poniżej.

G O S P O D A R K A

Priorytetem w obszarze gospodarczym jest podjęcie działań w kierunku rozwoju produkcji zdrowej żywności oraz tworzenia gospodarstw agroturystycznych, przy jednoczesnym tworzeniu warunków do rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości oraz aktywizacji lokalnej społeczności. Działania te winny być wsparte rozwijaniem zdolności do pozyskiwania pozabudżetowych środków finansowych na realizację planowanych inwestycji.

I N F R A S T R U K T U R A

Priorytetem w tym obszarze jest rozbudowa i przebudowa infrastruktury oświatowej i sportowej, przy jednoczesnych działaniach w kierunku budowy i rozbudowy infrastruktury rekreacyjno - wypoczynkowej. Działania te powinny być wsparte działaniami poprawiającymi estetykę miejscowości.

S P O Ł E C Z N O Ś Ć

Obszar społeczny za priorytetowe cele przyjął działania w kierunku integracji mieszkańców Chrzypaska Wielkiego i pobudzenia ich aktywności między innymi przez zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży oraz zwiększanie dostępności mieszkańców do kultury.

10. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA (INWESTYCJE)

Cele wraz z kierunkami działania zostały podzielone na obszary strategiczne. Obszary strategiczne są najistotniejszymi polami działania, a jednocześnie wytyczają kierunki prac na najbliższe lata. Działalność miejscowości Chrzypsko Wielkie koncentrować będzie się na trzech obszarach:

- **GOSPODARKA,**
- **INFRASTRUKTURA,**
- **SPOŁECZNOŚĆ.**

Tablica celów w poszczególnych obszarach (gospodarka, infrastruktura, społeczność) uporządkowuje pod względem ważności i znaczenia dla rozwoju poszczególne zidentyfikowane cele.

Cele pierwszorzędne - w każdym z tych obszarów (trzy cele) to takie cele, bez których utrzymanie obecnego status quo (rozwoju danego obszaru) nie jest możliwe. Przewidziano, że czas realizacji tych celów z przyporządkowanymi tym celom inwestycjami powinien się zamknąć przed 2015 r.

Cele drugorzędne to cele, które w skrócie można określić jako cele prorozwojowe (ich realizacja przyspieszy rozwój danego obszaru), a czas realizacji tych celów łącznie z przypisanymi im inwestycjami może wykroczyć poza rok 2015.

Kierunki działania (**INWESTYCJE**) zmierzające do realizacji poszczególnych celów strategicznych przedstawiono poniżej każdego z celów w układzie tabelarycznym.

Jednocześnie zidentyfikowane inwestycje niezbędne do realizacji na terenie miejscowości Chrzypsko Wielkie zhierarchizowano dla zbudowania podstaw logicznego uporządkowania celów i kierunków działania (inwestycji) w poszczególnych obszarach rozwoju społeczno – gospodarczego. Hierarchizacja ta poprzedza późniejsze tabele z celami i przyporządkowanymi im działaniami.

Tabela 12 Obszar strategiczny „Gospodarka”

10.1. GOSPODARKA								
Cele pierwszorzędne do roku 2015								
<i>Podjąć działania w kierunku rozwoju produkcji zdrowej żywności i tworzenia gospodarstw agroturystycznych na terenie Chrzypiska Wielkiego.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku skutecznego pozyskiwania pozabudżetowych środków finansowych na realizację planowanych inwestycji w Chrzypsku Wielkim.</i>			<i>Tworzyć warunki do rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości i aktywizacji lokalnej społeczności.</i>		
Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)		
Utworzenie systemu zachęt dla twórczych gospodarstw agroturystyczne oraz promocja i szkolenia na rzecz pozyskania środków UE na ich rozwój.	Wspieranie procesów tworzenia się grup producenckich zrzeszających producentów zdrowej żywności i stowarzyszeń grupujących podmioty świadczące usługi turystyczne.	Edukacja rolników i doradztwo rolnicze w zakresie tworzenia gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych.	Opracowanie dokumentacji technicznych na planowane inwestycje w Chrzypsku Wielkim.	Opracowanie harmonogramu realizacji inwestycji i oceny możliwości ich współfinansowania oraz zabezpieczenie środków własnych w budżecie gminy na realizację planowanych zamierzeń inwestycyjnych z udziałem środków pozabudżetowych w Chrzypsku Wielkim.	Organizowanie szkoleń dla mieszkańców Chrzypiska Wielkiego jako potencjalnych beneficjentów funduszy strukturalnych UE i innych źródeł pozabudżetowych.	Promowanie położenia Chrzypiska Wielkiego jako ośrodka gminnego dla lokalizowania małej i średniej przedsiębiorczości oraz przetwórstwa rolno – spożywczego.	Uzbrajanie terenów inwestycyjnych dla lokalizacji nowych firm oraz utworzenie systemu zachęt dla rozpoczynających działalność usługową i rzemieślniczą.	Promocja samozatrudnienia wśród mieszkańców Chrzypiska Wielkiego poprzez organizację szkoleń dla młodzieży i dorosłych pozostających bez pracy na bazie dostępnej infrastruktury.

Tabela 13 Obszar strategiczny „Infrastruktura”

10.2. INFRASTRUKTURA								
Cele pierwszorzędne do roku 2015								
<i>Podjąć działania w kierunku budowy i rozbudowy infrastruktury rekreacyjno – wypoczynkowej.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku poprawy infrastruktury społeczno-publicznej na terenie miejscowości Chrzypsko Wielkie.</i>			<i>Rozbudowywać i przebudowywać infrastrukturę oświatową i sportową.</i>		
Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)		
Budowa łowiska dla wędkarzy, ścieżki rowerowej, drogi dojazdowej do kąpieliska oraz zabezpieczenie i oznakowanie kąpieliska.	Budowa przystani kajakowej z punktem informacji turystycznej i wypożyczalnią sprzętu wodnego.	Pozyskanie inwestorów dla rozwoju bazy noclegowo – gastronomicznej, w tym pól namiotowo – campingowych.	Remont budynku Gminnego Ośrodka Kultury oraz remont chodników i parkingu wokół Ośrodka.	Adaptacja pomieszczenia do sprzedaży produktów rybactwa.	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej.	Przebudowa i udrożnienie odwodnienia budynku przedszkola i terenu wokół przedszkola.	Dokończenie budowy boiska sportowego.	Zagospodarowanie centrum miejscowości (rejon przystanku autobusowego).
Cele drugorzędne								
<i>Podjąć działania w kierunku ciągłej poprawy estetyki miejscowości.</i>				<i>Podjąć działania w kierunku dalszej poprawy infrastruktury drogowej i okołodrogowej.</i>				
Kierunki działania (inwestycje)				Kierunki działania (inwestycje)				
Renowacja obiektów zabytkowych na terenie miejscowości.		Remont dachu na kościele.	Budowa pełnowymiarowej sali gimnastycznej.	Uzupełnienie oświetlenia wsi.	Budowa i przebudowa dróg osiedlowych i chodników.		Budowa łącznika między szkołami (chodniki).	

Tabela 14 Obszar strategiczny „Społeczność”

10.3. SPOŁECZNOŚĆ								
Cele pierwszorzędne do roku 2015								
<i>Podjąć działania w kierunku integracji mieszkańców Chrzypaska Wielkiego oraz zwiększenia ich społecznej aktywności.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku dalszego zwiększenia dostępności mieszkańców Chrzypaska Wielkiego do kultury.</i>			<i>Działać na rzecz organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.</i>		
Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)		
Organizacja pikników i festynów rodzinnych na poziomie gminnym i sołeckim wykorzystując istniejącą infrastrukturę Chrzypaska Wielkiego.	Wspieranie działalności lokalnych organizacji oraz grup przedsięwzięć kulturalnych.	Kształtowanie aktywnych postaw wśród bezrobotnych poprzez angażowanie ich w działania społeczne w obrębie sołectwa inspirowane przez Radę Sołecką.	Utworzenie regionalnej izby pamięci związanej z tradycjami rybackimi.	Ciągłe doposażenie Gminnej Biblioteki Publicznej w Chrzypsku Wielkim.	Dalsza intensyfikacja działań kulturotwórczych Gminnej Biblioteki Publicznej oraz Zespołu Szkół.	Budowa placów zabaw na terenie miejscowości.	Upowszechnienie sportu wśród dzieci i młodzieży oraz wspieranie powstawania sekcji sportowych.	Organizacja zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań na bazie Zespołu Szkół oraz Gminnej Biblioteki Publicznej.
Cele drugorzędne								
<i>Podjąć działania na rzecz utrzymania bezpieczeństwa oraz zapewnienia porządku publicznego na terenie miejscowości.</i>					<i>Stworzyć warunki dla wszechstronnego rozwoju edukacyjnego mieszkańców Chrzypaska Wielkiego z wszystkich grup wiekowych.</i>			
Kierunki działania (inwestycje)		Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)			
Opracowanie i wdrożenie programu monitoringu i egzekucji prawa w zakresie gospodarki odpadami przez właścicieli obiektów.	Wspieranie działalności i doposażenie w niezbędny sprzęt i urządzenia służb publicznych np. Policja, OSP.	Profilaktyka wśród młodzieży i osób zagrożonych uzależnieniami.	Zwiększenie dostępu do nauki dzieciom z rodzin o niskich dochodach.	Stworzenie systemu edukacji dorosłych (profilaktyka zdrowotna, edukacja ekologiczna, przekwalifikacja zawodowa) w oparciu o dostępną infrastrukturę publiczną.	Organizacja zajęć i bezpłatnych kursów komputerowych dla mieszkańców Chrzypaska Wielkiego.			

11. WYBRANY WARIANT ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI CHRZYPSKO WIELKIE

11.1. KOMENTARZ DO WYBRANEGO WARIANTU

W poszczególnych obszarach wskazano 13 celów, które są podstawą prawidłowego rozwoju społeczno-gospodarczego miejscowości Chrzypsko Wielkie.

Spośród wszystkich dotąd sformułowanych celów przy określaniu wariantu posłużono się sześcioma celami wybranymi jako najważniejsze bez względu na to, z jakiego obszaru pochodziły.

Dwa najważniejsze z tych sześciu celów określono mianem **celów strategicznych** dla rozwoju społeczno - gospodarczego miejscowości Chrzypsko Wielkie.

Umownie przyjęto, że na rzecz celów strategicznych winno się wydatkować około 50% tzw. potencjału inwestycyjnego, przez który rozumie się nie tylko środki budżetu gminy przeznaczone na inwestycje, w tym na terenie miejscowości Chrzypsko Wielkie, ale również inne pozyskane środki pozabudżetowe takie jak fundusze strukturalne, kredyty i środki partnerów prywatnych w ramach tzw. PPP.

Na **cele niezbędne** przeznaczają się pozostałe 50% tego potencjału.

Podział ten ma charakter umowny i ma podkreślić rangę poszczególnych poziomów zidentyfikowanych w wariacie celów.

W ten sposób dokonano hierarchizacji celów i w przypadku miejscowości Chrzypsko Wielkie wybrano wariant rozwoju, którego celami strategicznymi są działania w kierunku budowy i rozbudowy infrastruktury rekreacyjno – wypoczynkowej oraz w kierunku rozbudowy i przebudowy infrastruktury oświatowej i sportowej.

Tabela 15 WYBRANY WARIANT ROZWOJU

CELE STRATEGICZNE	<i>Podjąć działania w kierunku poprawy infrastruktury społeczno-publicznej na terenie miejscowości Chrzypsko Wielkie. I A</i>		<i>Podjąć działania w kierunku budowy i rozbudowy infrastruktury rekreacyjno – wypoczynkowej. I B</i>	
CELE NIEZBĘDNE	<i>Rozbudowywać i przebudowywać infrastrukturę oświatową i sportową. II A</i>	<i>Podjąć działania w kierunku dalszej poprawy infrastruktury drogowej i okołodrogowej. II B</i>	<i>Podjąć działania w kierunku rozwoju produkcji zdrowej żywności i tworzenia gospodarstw agroturystycznych na terenie Chrzypaska Wielkiego. II C</i>	<i>Podjąć działania w kierunku dalszego zwiększenia dostępności mieszkańców Chrzypaska Wielkiego do kultury. II D</i>

12. CELE STRATEGICZNE I CELE NIEZBĘDNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁANIA

Wariant rozwoju obejmuje 6 celów utworzonych na podstawie wcześniej zidentyfikowanych celów w poszczególnych obszarach życia społeczno-gospodarczego miejscowości Chrzypsko Wielkie. Poszczególnym zidentyfikowanym w wariancie celom przypisano kierunki działań.

CEL STRATEGICZNY – I A

Podjąć działania w kierunku poprawy infrastruktury społeczno-publicznej na terenie miejscowości Chrzypsko Wielkie.

Opis kierunków działań:

1. Remont budynku Gminnego Ośrodka Kultury oraz remont chodników i parkingu wokół Ośrodka.
2. Adaptacja pomieszczenia do sprzedaży produktów rybactwa.
3. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej.

CEL STRATEGICZNY – I B

Podjąć działania w kierunku budowy i rozbudowy infrastruktury rekreacyjno – wypoczynkowej.

Opis kierunków działań:

1. Budowa łowiska dla wędkarzy, ścieżki rowerowej, drogi dojazdowej do kąpieliska oraz zabezpieczenie i oznakowanie kąpieliska.
2. Budowa przystani kajakowej z punktem informacji turystycznej i wypożyczalnią sprzętu wodnego.
3. Pozyskanie inwestorów dla rozwoju bazy noclegowo – gastronomicznej, w tym pól namiotowo – campingowych.

CEL NIEZBĘDNY – II A

Rozbudowywać i przebudowywać infrastrukturę oświatową i sportową.

Opis kierunków działań:

1. Przebudowa i udrożnienie odwodnienia budynku przedszkola i terenu wokół przedszkola.
2. Dokończenie budowy boiska sportowego.
3. Zagospodarowanie centrum miejscowości (rejon przystanku autobusowego).

CEL NIEZBĘDNY – II B

Podjąć działania w kierunku dalszej poprawy infrastruktury drogowej i okołodrogowej.

Opis kierunków działań:

1. Uzupełnienie oświetlenia wsi.
2. Budowa i przebudowa dróg osiedlowych i chodników.
3. Budowa łącznika między szkołami (chodniki).

CEL NIEZBĘDNY – II C

Podjąć działania w kierunku rozwoju produkcji zdrowej żywności i tworzenia gospodarstw agroturystycznych na terenie Chrzypska Wielkiego.

Opis kierunków działań:

1. Utworzenie systemu zachęt dla twórczych gospodarstwa agroturystyczne oraz promocja i szkolenia na rzecz pozyskania środków UE na ich rozwój.
2. Inicjowanie działań wspierających procesy tworzenia się grup producenckich zrzeszających producentów zdrowej żywności i stowarzyszeń grupujących podmioty świadczące usługi turystyczne.
3. Edukacja rolników i doradztwo rolnicze w zakresie tworzenia gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych.

CEL NIEZBĘDNY – II D

Podjąć działania w kierunku dalszego zwiększenia dostępności mieszkańców Chrzypska Wielkiego do kultury.

Opis kierunków działań:

1. Utworzenie regionalnej izby pamięci związanej z tradycjami rybackimi.
2. Ciągłe doposażanie Gminnej Biblioteki Publicznej w Chrzypsku Wielkim.
3. Dalsza intensyfikacja działań kulturotwórczych Gminnej Biblioteki Publicznej oraz Zespołu Szkół.

13. WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY

Tabela Wieloletniego Planu Inwestycyjnego zawiera przedsięwzięcia inwestycyjne, które zostały uzgodnione przez Radę Sołecką i mieszkańców miejscowości Chrzypsko Wielkie, jako propozycje inwestycji do Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Chrzypsko Wielkie.

Umieszczone przedsięwzięcia zostały zaplanowane na lata 2008-2018. Jedno z tych zadań będzie finansowane przez Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Natomiast pozostałe inwestycje sfinansowane zostaną przy udziale budżetu gminy i dostępnych funduszy pozabudżetowych.

Część planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych nie posiada jeszcze dokumentacji technicznej. Sporządzana ona będzie systematycznie dla każdej z planowanych inwestycji.

Tabela 16 Wieloletni Plan Inwestycyjny - (wartość inwestycji w PLN)

Nazwa zadania	Nakłady całkowite brutto	Środki własne	Dofinansowanie	Lata realizacji
Remont budynku Gminnego Ośrodka Kultury oraz remont chodników i parkingu wokół Ośrodka Kultury - <u>zadanie priorytetowe w ramach PROW</u>	475 888,42	185.888,42	290.000,00	2012-2013
Budowa przystani kajakowej z punktem informacji turystycznej i wypożyczalnią sprzętu wodnego oraz łowiska dla wędkarzy, ścieżki rowerowej, drogi dojazdowej do kąpieliska. Zabezpieczenie i oznakowanie kąpieliska.	250.000,00	110.000,00	140.000,00	2012-2013
Przebudowa i udrożnienie odwodnienia budynku przedszkola i terenu wokół przedszkola	150.000,00	60.000,00	90.000,00	2012-2013
Adaptacja pomieszczenia do sprzedaży produktów rybactwa	100.000,00	40.000,00	60.000,00	2012-2013
Utworzenie regionalnej izby pamięci związanej z tradycjami rybackimi	50.000,00	20.000,00	30.000,00	2012-2013
Dokończenie budowy boiska sportowego	150 000,00	150 000,00	-	2010-2011

Nazwa zadania	Nakłady całkowite brutto	Środki własne	Dofinansowanie	Lata realizacji
Zagospodarowanie centrum miejscowości (rejon przystanku autobusowego)	50 000,00	50 000,00	-	2010
Remont dachu na kościele	150 000,00	150 000,00	-	2010-2011
Budowa i przebudowa dróg osiedlowych i chodników	500 000,00	250 000,00	250 000,00	2009-2015
Uzupełnienie oświetlenia wsi	45 000,00	45.000 00	-	2010
Budowa sali gimnastycznej	3.000.000,00	1.500.000,00	1.500.000,00	2014
Rozbudowa sieci kanalizacyjnej	250 000,00	65 000,00	185 000,00	2010-2012

Źródło: Urząd Gminy Chrzypsko Wielkie

14. OPIS ZADANIA PRIORYTETOWEGO

14.1. *Obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców*

Obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców to obszar miejscowości Chrzypsko Wielkie, obszar nie spełniający obecnie swoich funkcji kulturalno - rekreacyjnych.

Obszar ten jest istotny dla miejscowości Chrzypsko Wielkie z punktu widzenia swojego położenia min. z uwagi na pobliską lokalizacją jeziora Chrzypskiego oraz rzeki Oszczenicy, dostępności komunikacyjnej, dostępności przestrzennej i pobliskiego otoczenia obszarów zielonych. Teren ten od lat jest miejscem spotkań zarówno starszych mieszkańców miejscowości przy okazji organizowanych imprez integracyjnych i kulturalnych, jak i młodszej części mieszkańców w zakresie imprez sportowo – rekreacyjnych. Ponadto na w/w zbiornikach wodnych mieszkańcy oraz turyści mogą uprawiać sporty wodne i wędkarstwo oraz korzystać z przebiegających przez miejscowość szlaków turystycznych.

Okalające miejscowość Chrzypsko Wielkie tereny leśne bezspornie klasyfikowane są jako istotny element systemu przestrzeni publicznych gminy oraz jako strategiczny czynnik wyposażenia gminy w ogólnodostępne obszary dla zebrań i szeroko pojmowanej rekreacji i innych przejawów aktywności mieszkańców miejscowości Chrzypsko Wielkiego.

Dodatkowym atutem miejscowości jest zachowana w dobrym stanie czystość okalającego ją środowiska przyrodniczego, a przede wszystkim położenie na terenie Sierakowskiego Parku Narodowego.

Równorzędne znaczenie dla tego obszaru mają walory kulturowe, obiekty zabytkowe (późnogotycki kościół p.w. Św. Wojciecha, pałac z początku XX w. o cechach neoklasycystycznych - obiekty wpisane do rejestru zabytków u Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków) oraz kilkanaście obiektów zabytkowych, które znajdują się w ewidencji konserwatorskiej, imprezy kulturalne i turystyczne.

Obecny brak infrastruktury kulturalno - społecznej na przedmiotowym obszarze uniemożliwia w pełni zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie kultury, edukacji i rozrywki.

Wyremontowany budynek Gminnego Ośrodka Kultury pełnić będzie rolę centrum kulturalnego oraz stanie się miejscem integracji społeczności lokalnej, do którego będą mogły uczęszczać zarówno dzieci i młodzież po zajęciach szkolnych, jak i pozostali mieszkańcy Chrzypka Wielkiego w chwilach wolnych od zajęć i pracy.

Remont Gminnego Ośrodka Kultury da podstawę do tworzenia nowych form rozrywki i kultury oferowanej mieszkańcom Chrzypka Wielkiego. Powstanie miejsce do rozwoju tematycznych kół zainteresowań, spotkań i zajęć praktycznych.

Gminny Ośrodek Kultury poprzez ofertę kulturalną i oświatową stworzy możliwość zarówno poszerzania wiedzy jak i nabywania nowych, praktycznych umiejętności w wielu różnych dziedzinach życia.

Powyższe przedsięwzięcie odgrywać będzie zatem dużą rolę w zakresie rozwoju kulturalnego społeczności lokalnej. Wyremontowany obiekt GOK wraz z wybudowanymi chodnikami dla pieszych oraz parkingiem dla osób przyjezdnych będzie zapewniał dobre warunki dla realizacji przedsięwzięć kulturalnych i edukacyjnych na rzecz mieszkańców Chrzypka Wielkiego, jak i wpłynie na zagospodarowanie czasu wolnego wśród dzieci i młodzieży.

Ponadto wyremontowanie Ośrodka Kultury wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego wpłynie na poprawę estetyki miejscowości.

Realizacja inwestycji wpłynie na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi. Dodatkowo realizacja inwestycji umożliwi rozwój tożsamości społeczności lokalnej Chrzypka Wielkiego.

14.2. Opis wybranego przedsięwzięcia priorytetowego

REMONT BUDYNKU GMINNEGO OŚRODKA KULTURY ORAZ REMONT CHODNIKÓW I PARKINGU WOKÓŁ OŚRODKA KULTURY

Zadaniem priorytetowym przewidzianym do realizacji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, działanie Odnowa i rozwój wsi jest „*Remont budynku Gminnego Ośrodka Kultury oraz remont chodników i parkingu wokół Ośrodka Kultury*”.

Zadanie zostanie zrealizowane w miejscowości Chrzypsko Wielkie. W ramach przedsięwzięcia planuje się kapitalny remont istniejącego Ośrodka Kultury oraz remont terenu wokół budynku. W ramach realizacji inwestycji przewiduje się wykonanie następujących robót remontowych:

- ✓ Remont częściowy terenu przy budynku,
- ✓ Wykonanie nawierzchni z kostki brukowej,
- ✓ Wykonanie krawężników betonowych,
- ✓ Wymiana zniszczonych elementów ściennych,
- ✓ Ocieplenie ścian budynków płytami styropianowymi,
- ✓ Wykonanie wyprawy elewacyjnej
- ✓ Rozebranie pokrycia z płyt azbestowo - cementowych,
- ✓ Deskowanie połaci dachowych,
- ✓ Wymiana rynien i rur spustowych,
- ✓ Pokrycie dachów blachą dachówkową,
- ✓ Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej,
- ✓ Montaż instalacji odgromowej,
- ✓ Remont Sali widowiskowej.

Przebudowany i wyremontowany Gminny Ośrodek Kultury będzie pełnić funkcję centrum kulturalnego dla mieszkańców miejscowości Chrzypsko Wielkie. Realizacja inwestycji wpłynie zatem na poprawę dostępności społeczności lokalnej do kultury.

Łącznie koszt zadania priorytetowego wynosi **475 888,42 PLN**. Jego realizacja jest planowana na lata 2012 – 2013.

15. ZBIORCZE ZESTAWIENIE KOSZTÓW ZADANIA PRIORYTETOWEGO

REMONT BUDYNKU GMINNEGO OŚRODKA KULTURY ORAZ REMONT CHODNIKÓW I PARKINGU WOKÓŁ OŚRODKA KULTURY

Tabela 17 Zbiorcze zestawienie kosztów zadania priorytetowego „Remont budynku Gminnego Ośrodka Kultury oraz remont chodników i parkingu wokół Ośrodka Kultury”

L.p.	Nazwa elementu/etapu	Całkowity koszt netto	Całkowity koszt brutto
1.	Stolarka okienna	53 285,08	65 540,65
2.	Elewacja	86 355,93	106 217,80
3.	Dach	147 503,02	181 428,71
4.	Instalacja odgromowa	1 464,77	1 801,67
5.	Remont cząstkowy nawierzchni	67 142,04	82 584,70
6.	Remont Sali widowiskowej	31 150,32	38 314,89
Łącznie		386 901,16	475 888,42

16. HARMONOGRAM RZECZOWO-FINANSOWY ZADANIA PRIORYTETOWEGO

Tabela 18 Harmonogram rzeczowo – finansowy zadania priorytetowego „Remont budynku Gminnego Ośrodka Kultury oraz remont chodników i parkingu wokół Ośrodka Kultury”

ZAKRES RZECZOWY	2012 ROK				2013 ROK			
	I KWARTAŁ	II KWARTAŁ	III KWARTAŁ	IV KWARTAŁ	I KWARTAŁ	II KWARTAŁ	III KWARTAŁ	IV KWARTAŁ
Stolarka okienna			65 540,65					
Elewacja				106 217,80				
Dach		181 428,71						
Instalacja odgromowa		1 801,67						
Remont częściowy nawierzchni						82 584,70		
Remont Sali widowiskowej							38 314,89	

17. WDRAŻANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI CHRZYPSKO WIELKIE

Tabela 19 Harmonogram wdrażania Planu Odnowy Miejscowości Chrzypsko Wielkie

ZADANIE	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI
1. Przedłożenie Planu Odnowy Miejscowości Chrzypsko Wielkie przedstawicielom Zebrania Wiejskiego	Wójt	Kwiecień/Maj 2011
2. Uchwalenie Planu Odnowy Miejscowości Chrzypsko Wielkie przez Zebranie Wiejskie	Zebranie Wiejskie	Maj 2011
3. Zatwierdzenie Planu Odnowy Miejscowości Chrzypsko Wielkie na Sesji Rady Gminy	Rada Gminy	Czerwiec 2011
4. Zamieszczenie Planu Odnowy Miejscowości Chrzypsko Wielkie na stronie www sołectwa Chrzypsko Wielkie	Wójt	Maj/Czerwiec 2011
5. Opracowanie dokumentacji technicznych ze szczególnym uwzględnieniem projektów i zadań mogących uzyskać wsparcie z funduszy strukturalnych	Wójt	Do roku 2013
6. Realizacja zadań określonych poszczególnymi projektami zgodnie z harmonogramem przyjętym w WPI	Wójt, Rada Sołecka	Do roku 2015

18. MONITOROWANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI CHRZYPSKO WIELKIE

Tabela 20 Harmonogram monitorowania Planu Odnowy Miejscowości Chrzypsko Wielkie

ZADANIE	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI
1. Przedkładanie raportów z przebiegu realizacji projektów i zadań zamieszczonych w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym	Rada Sołecka	Co sześć miesięcy począwszy od miesiąca sierpnia 2011 roku na ręce przedstawicieli Zebrania Wiejskiego
2. Ocena realizacji WPI	Rada Sołecka	Przed sesją absolutoryjną każdego roku
3. Organizacja debat strategicznych z udziałem osób tworzących wcześniej program dla oceny jego aktualności	Rada Sołecka	Raz na dwa lata

* - Ze względu na zmieniającą się sytuację społeczno – gospodarczą na skutek zdarzeń wcześniej nieprzewidywalnych lub z innych ważnych powodów Plan Odnowy Miejscowości Chrzypsko Wielkie może zostać skorygowany w każdym z jego rozdziałów, o ile wnioszek z uzasadnieniem złoży jeden z członków Rady Sołeckiej na ręce Przewodniczącego Rady Sołeckiej. Wniosek taki Przewodniczący Rady Sołeckiej poddaje procedurze uchwalania dokonywanego przez Zebranie Wiejskie i zatwierdzania przez Radę Gminy.

19. PUBLIC RELATIONS PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI CHRZYPSKO WIELKIE

Public Relations, którego zadaniem jest upowszechnianie zamierzeń Planu Odnowy Miejscowości Chrzypsko Wielkie wśród przyszłych beneficjentów, wykonawców i decydentów opierać się będzie o trzy formy komunikacji:

- Internet,
- Prasa lokalna,
- Promocja i reklama bezpośrednia.

Internet będzie głównym dostawcą informacji o Planie Odnowy Miejscowości Chrzypsko Wielkie. W witrynie internetowej gminy Chrzypsko Wielkie zostanie utworzona podstrona poświęcona Planowi Odnowy Miejscowości Chrzypsko Wielkie z zamieszczonym dokumentem w plikach pdf.

Internet służyć będzie również komunikacji pomiędzy bezpośrednio odpowiedzialnym za wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Chrzypsko Wielkie (Urzędem Gminy Chrzypsko Wielkie), a zainteresowanymi podmiotami samorządowymi, biznesowymi i organizacjami pozarządowymi.

Prasa lokalna i centralna służyć będzie jedynie upowszechnianiu informacji w różnych kręgach potencjalnych beneficjentów i wykonawców Planu Odnowy Miejscowości Chrzypsko Wielkie o istnieniu takiego dokumentu i sposobie jego monitorowania i wdrażania, kierując do źródła informacji, jakim będzie Internet.

Promocja i reklama bezpośrednia będzie skierowana do wybranych, potencjalnych wykonawców, inwestorów zidentyfikowanych na podstawie analizy przedsięwzięć inwestycyjnych zawartych w Planie Odnowy Miejscowości Chrzypsko Wielkie.

Powyższa promocja i reklama polegać będzie na bezpośrednim zapraszaniu do negocjacji wybranych podmiotów, mogących być partnerami w realizacji poszczególnych zamierzeń Planu Odnowy Miejscowości.

20. WYKAZ TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW

Tabela 1 Miejscowość w statystyce – stan na 31.12.2010 r.....	9
Tabela 2 Struktura gruntów według klas bonitacyjnych w miejscowości Chrzypsko Wielkie – stan na 31.12.2010 r.	9
Tabela 3 Struktura procentowa ludności gminy Chrzypsko Wielkie i miejscowości Chrzypsko Wielkie wg wieku - stan na koniec 2010 r.	11
Tabela 4 Struktura ekonomiczna ludności zamieszkującej obszar gminy Chrzypsko Wielkie i miejscowości Chrzypsko Wielkie - stan na koniec 2010 r.	11
Tabela 5 Struktura prowadzonej działalności gospodarczej – stan na 31.12.2010 r.....	13
Tabela 6 Szczegółowy wykaz przedsiębiorców w Chrzypsku Wielkim	13
Tabela 7 Struktura gospodarstw rolnych– stan na 31.12.2010 r.	16
Tabela 8 Bezrobotni według wykształcenia w gminie Chrzypsko Wielkie i miejscowości Chrzypsko Wielkie.....	17
Tabela 9 Stopa bezrobocia w %	18
Tabela 10 Liczba głosów oddanych na najważniejsze przedsięwzięcia inwestycyjne zidentyfikowane przez uczestników debaty strategicznej	36
Tabela 11 Hierarchizacja planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych w miejscowości Chrzypsko Wielkie w kategorii oceny „Bardzo ważne”	38
Tabela 12 Obszar strategiczny „Gospodarka”	44
Tabela 13 Obszar strategiczny „Infrastruktura”	45
Tabela 14 Obszar strategiczny „Społeczność”	46
Tabela 15 WYBRANY WARIANT ROZWOJU	48
Tabela 16 Wieloletni Plan Inwestycyjny - (wartość inwestycji w PLN)	51
Tabela 17 Zbiorcze zestawienie kosztów zadania priorytetowego „Remont budynku Gminnego Ośrodka Kultury oraz remont chodników i parkingu wokół Ośrodka Kultury”	56
Tabela 18 Harmonogram rzeczowo – finansowy zadania priorytetowego „Remont budynku Gminnego Ośrodka Kultury oraz remont chodników i parkingu wokół Ośrodka Kultury”	57
Tabela 19 Harmonogram wdrażania Planu Odnowy Miejscowości Chrzypsko Wielkie	58
Tabela 20 Harmonogram monitorowania Planu Odnowy Miejscowości Chrzypsko Wielkie	59
Wykres 1 Liczebność ludności miejscowości Chrzypsko Wielkie w latach 2006 – 2010	12
Wykres 2 Hierarchizacja planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych w miejscowości Chrzypsko Wielkie	37
Wykres 3 Hierarchizacja planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych w miejscowości Chrzypsko Wielkie w kategorii oceny „Bardzo ważne”	39
Rysunek 1 Położenie miejscowości Chrzypsko Wielkie	8